Ազգ Azg

18 ՕԳՈՍՏՈՍ 2007 ՇԱԲԱԹ 148 (3800)

ԱՍՏՂԱԳԵՏՆԵՐԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Անցյալին համարժեք ներկայի պահանջով

ՀԱՅԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Բյուրականի աստղադիտարանի տնօրեն

Օգոստոսի 20-25-ը Երեւանում կանցկացվի եվրոպական եւ հայկական աստղագիտական ընկերությունների համագումարը «Մեր անկայուն տիեզերքը» խորագրով: Համագումարին մասնակցելու են 37 երկրների 300 գիտնականներ, 40 բարձրաստիճան հյուրեր: Համագումարի ընթացքում տեղի կունենան 8 գիտաժողով եւ 6 հատուկ նիստ: Սա ցուցիչ է հայ աստղագիտության ներկայի՝ որպես փառավոր աստղագիտական անցյալի ժառանգորդի: Հայ աստղագետներն այսօր փորձում են ամեն ինչ անել, որպեսզի հայկական աստղագիտության մասին չխոսվի անցյալ ժամանակով:

Բյուրականի աստղադիտարանը մեր հանրապետության առավել հայտնի գիտական կենտրոններից մեկն է, որը 2006 թ. բոլորեց իր 60 տարին: Անցած վեց տասնամյակների ընթացքում Բյուրական գյուղի անվանումը հասել է աշխարհի բոլոր ծայրերը, որտեղ գոյություն ունեն աստղաֆիզիկական կենտրոններ: Այդ ընթացքում Բյուրական են այցելել ինչպես պետական ու գիտական պատվիրակություններ, այնպես էլ բազմահազար դպրոցականներ, մեր հանրապետության ու այլ երկրների քաղաքացիներ: Այսօր նույնպես այդ հոսքը շարունակվում է: Եվ շարունակվելու է, քանի որ դեր են խաղում աստղադիտարանի ոչ միայն զուտ գիտական նվաճումները, այլեւ այն, որ Երեւանի աստղացուցարանի բավականին անհասկանալի, բայց հաջողված ոչնչացումից հետո այլեւս մենք աստղագիտությանը հաղորդակցվելու այլ տեղ չունենք:

Աստղադիտարանի հետագա գոյությունն ու հաջողություններն էապես կախված են երկու կարեւոր բաղկացուցիչներից: Դրանցից առաջինն, անկասկած, աստղաֆիզիկոսների նոր սերնդի պատրաստումն է, որը շատ կարեւոր խնդիր է հատկապես գիտության հանդեպ ոչ այնքան բարյացակամ վերաբերմունքի մեր ժամանակաշրջանում: Դա առանձին խոսակցության նյութ է, որին, հույս ունեմ, դեռ կանդրադառնանք: Երկրորդը, որն, իմիջիայլոց, կախված է առաջինից եւ էապես ազդում է առաջինի վրա, դիտողական գործիքների գոյությունն ու ժամանակակից մակարդակով աշխատանքն է: Գերազանց աշխատող աստղադիտակն իր համապատասխան հարմարանքներով պակաս գայթակղիչ չէ գիտությամբ մուտք գործող երիտասարդի համար, քան բարձր աշխատավարձը:

Տես էջ 4

ԱՅՑ

Այսօր Հայաստան է ժամանում ԻԻՀ փոխնախագահ Մոհամմադ Ալիաբադին

Ինչպես տեղեկացրել են ՀՀ ԱԳՆ մամուլի եւ տեղեկատվության վարչությունից, օգոստոսի 18-ին Երեւան կժամանի Իրանի Իսլամական Հանրապետության նախագահի տեղակալ, Ֆիզիկական կուլտուրայի կազմակերպության նախագահ Մոհամմադ Ալիաբադին (Mohammad Aliabadi): Այցի ընթացքում նախատեսվում են Իրանի նախագահի տեղակալի հանդիպումները ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի, Հայաստանի փոխվարչապետ, տարածքային կառավարման նախարար Հովիկ Աբրահամյանի, ԱԳ նախարար Վարդան Օսկանյանի, ՀՀ սպորտի եւ երիտասարդության հարցերի նախարար Արմեն Գրիգորյանի եւ Հայաստանի Ազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ Գագիկ Ծառուկյանի հետ: Այցի ընթացքում Իրանի նախագահի տեղակալը կմասնակցի նաեւ Համահայկական չորրորդ խաղերի բացման արարողությանը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ավտովթար Երեւան-Վանաձոր ճանապարհին

Երեկ երեկոյան ժամը 8-ի մոտ միկրոավտոբուս է շրջվել Երեւան-Վանաձոր ճանապարհին: Ըստ նախնական տեղեկությունների, միկրոավտոբուսում եղել է սփյուռքահայ ընտանիք, վիրավորվել է 6 մարդ, ներառյալ վարորդը: Վիրավորները փոխադրվել են հիվանդանոց: Բարեբախտաբար նրանց վիճակը ծանր չէ:

Հաջորդ շաբաթ կվերսկսվի Երեւանի կենտրոնի բանկոմատների սպասարկումը

Հաջորդ շաբաթ կավարտվի Երեւանի Տիգրան Մեծի պողոտա-Խանջյան փողոց, Վարդանանց-Խանջյան, Նալբանդյան-Ալեք Մանուկյան-Իսահակյան փողոցների խաչմերուկներում «Արմենտել» ընկերության մալուխների տեղափոխումը, ինչը կապված է նշված խաչմերուկներում ստորգետնյա անցումների շինարարության հետ: Այս մասին հայտնեց «Արմենտել»-ի հասարակայնության հետ կապերի տնօրեն Հասմիկ Ձուլֆիյանը: Ըստ «Արմենիան քարդ» ընկերության տեխնիկական բաժնի աշխատակից Արթուր Հակոբջանյանի, մալուխների տեղափոխման աշխատանքների պատճառով օգոստոսի 15-ից դադարեցվել է հիմնականում Երեւանի կենտրոնում գտնվող մոտ 110 բանկոմատներով սպասարկումը:

Հայտնաբերվել են նռնակներ

Գեղարքունիքի մարզի Լճաշեն գյուղի զինվորական զորամասի մոտակայքում ոստիկանները հայտնաբերել են 12 նռնակ: Հաղորդվում է, որ «Դ-1» տիպի նռնակները գտել են տեղի բնակիչները եւ այդ մասին հաղորդել ոստիկանության Սեւանի մասնաճյուղ: Հայտնաբերված նռնակներից 6-ը եղել են առանց պայթուցիչի: Նռնակները սակրավորները ոչնչացրել են տեղում, քննություն է սկսված:

Ռուսաստանը օդ է բարձրացնում իր ռազմավարական նշանակության ռմբակոծիչները

Ինչպես հաղորդել է Ռիա-Նովոստի գործակալությունը, երեկ նախագահ Վլադիմիր Պուտինը հայտարարել է, որ իր երկիրը վերսկսում է ռազմավարական ինքնաթիռների հեռահար թռիչքները, որոնք ընդհատվել էին 1992 թ.-ից: Լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ Ռուսաստանի նախագահը ասել է, որ «այսօր օդ են բարձրացվել 14 ռազմավարական հրթիռակիրներ, ինչպես նաեւ ապահովման եւ բենզալիցքավորման ինքնաթիռներ: Սկսվել է ռազմական հերթափոխ, մշտական սկզբունքով, որին մասնակցում է 20 ռազմական ինքնաթիռ»: Ըստ նախագահ Պուտինի, ինքնաթիռները օդում կլինեն 20 ժամ: «Պարեկությունը կկատարվի ակտիվ նավագնացության եւ Ռուսաստանի համար տնտեսական նշանակություն ունեցող շրջաններում, այսօրվանից պարեկությունը կկատարվի մշտական հիմքի վրա», հայտարարել է Պուտինը: Վերջինս հիշեցրել է, որ 1992 թ.-ից Ռուսաստանը դադարեցրել էր նմանատիպ պարեկությունը միակողմանի կարգով, սակայն «ոչ բոլոր երկրներն էին հետեւել նրա օրինակին»: Ըստ Արեւմտյան լրատվամիջոցների, թռիչքների վերսկսումը պայմանավորված է Արկտիկայի պատկանելիության շուրջ Ռուսաստանի եւ մի քանի այլ երկրների միջեւ առաջացած վեճով:

Ռուդոլֆ Խաչատրյանի աճյունը կամփոփվի Հայաստանում

Հայաստանի ժողովրդական նկարիչ Ռուդոլֆ Խաչատրյանի աճյունը Գերմանիայից կտեղափոխվի Մոսկվա, որտեղ նրա արվեստանոցում տեղի կունենա հոգեհանգստյան արարողություն, իսկ այնուհետեւ կտեղափոխվի Երեւան: Ինչպես լրագրողներին հայտնեցին Հայաստանի նկարիչների միությունում, Ռուդոլֆ Խաչատրյանի աճյունը վերջին հրաժեշտի համար կտեղադրվի Կամերային երաժշտության տանը:

ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահները պատրաստում են ԼՂ իրենց հաջորդ այցելությունը

Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման գործընթացի շարունակության առումով քննարկումները շարունակվում են: Ինչպես «Արմենպրես»-ին ասաց ՀՀ ԱԳ նախարարության մամուլի եւ տեղեկատվության վարչության պետ Վլադիմիր Կարապետյանը, որեւէ նոր հանդիպման վերաբերյալ վերջնական համաձայնություն դեռ ձեռք չի բերվել: ԵԱՀԿ մամլո խոսնակ Մարտին Նեսիրկին տեղեկացրել է, որ Մինսկի խմբի համանախագահները պատրաստում են ԼՂ հակամարտության տարածաշրջան իրենց հաջորդ այցելությունը: Ժամկետները դեռեւս հստակեցված չեն:

Բուշի դուստրն ամուսնանում է ծխախոտի «արքայի» որդու հետ

ԱՄՆ-ի նախագահ Ջորջ Բուշի երկվորյակ դուստրերից Ջեննան պատրաստվում է ամուսնանալ ծխախոտի «արքայի» որդու հետ: Ըստ տեղեկությունների, 25-ամյա Ջեննայի եւ նրա ընտրյալի՝ Հենրի Հեգերի նշանադրության արարողությունը տեղի է ունեցել օգոստոսի 15-ին: Հարսանիքի օրը դեռեւս որոշված չէ: Նախագահի ապագա փեսայի մասին շատ քիչ բան է հայտնի: Նրա հայրը՝ Ջոն Հեգերը, Վիրջինիա նահանգի ծխախոտային բիզնեսի «արքան» է: Ժամանակին նա զբաղեցրել է Վիրջինիայի փոխնահանգապետի պաշտոնը:

Որքա՞ն է արժեւորվել դրամն անվանապես, որքա՞ն՝ իրապես

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Դրա՞մն է արժեւորվում, թե՞ դոլարը արժեզրկվում: Վերջին տարիներին հաճախ ենք նման հարց տալիս եւ միանշանակ պատասխան կարծես թե չենք գտնում: Կամ որքա՞ն է դրամն արժեւորվել, նկատի ունենալով գների աճը: Այսինքն, որքա՞ն է կազմում դրամի իրական արժեւորումը: Նախ ներկայացնենք, թե ինչպես է փոխվել դրամ-դոլար փոխարժեքը 2004 թ.-ից մինչ այժմ, ապա փորձենք պատասխանել վերը նշված շատերի հարցերին:

2003 թ.-ի օգոստոս-սեպտեմբեր ամիսներին 1 դոլարն արժեր 580 դրամ, սակայն արդեն այդ տարվա վերջին եւ 2004 թ.-ի սկզբին փոխարժեքը կայունացավ 1 դոլարը 570 դրամի սահմաններում: Դրամի կտրուկ արժեւորումը դոլարի նկատմամբ կամ դոլարի արժեզրկումը դրամի նկատմամբ սկսվեց 2004 թ.-ի ապրիլ-մայիսից, երբ մեկ շաբաթվա ընթացքում հասավ 1 դոլարի դիմաց 547-548 դրամի: Արդեն 4-րդ տարին այդ գործընթացը շարունակվում է: Ներկայումս 1 դոլարը շուկայում փոխանակվում է 335-338 դրամով: Փաստորեն, վերջին 3 տարվա ընթացքում հայկական դրամն արժեւորվել է 41-42 տոկոսով դոլարի նկատմամբ:

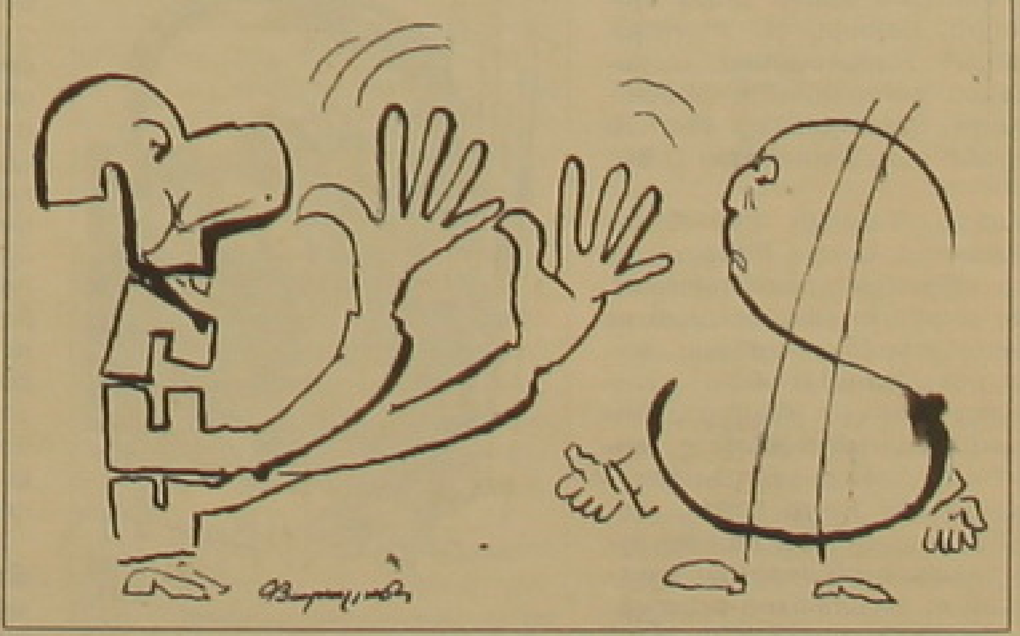

Պատասխանները բազմաթիվ են, ինչն էլ միաժամանակ պատկերացում է տալիս, թե ընդհանրապես որքանո՞վ է ճիշտ հարցադրումը՝ դոլա՞րն է արժեզրկվում, թե՞ դրամը արժեւորվում: Արտաքին պատճառներից հիմնականն ամբողջ աշխարհում ընթացող ամերիկյան դոլարի արժեզրկումն է եվրոյի եւ այլ փոխանակելի արժույթների նկատմամբ: Ներքին պատճառները մի քանիսն են՝ մասնավոր դոլարային փոխանցումների ներհոսքը Հայաստան (տարեկան մոտ 1 մլրդ դոլար), տնտեսական աճը Հայաստանում, որի արդյունքում մեր երկրի համախառն ներքին արդյունքը 4 տարվա ընթացքում կրկնապատկվել է, Կենտրոնական բանկի քաղաքականությունը դոլարայնացման նվազեցման եւ դրամի շրջանառության ծավալների ավելացման ուղղությամբ եւ այլն:

Տես էջ 3

Սերժ Սարգսյանը չի հանդգնի առաջադրվել

Պատասխանատու հայտարարությունը ՀՀՇ վարչության նախագահ Արարատ Զուրաբյանինն է

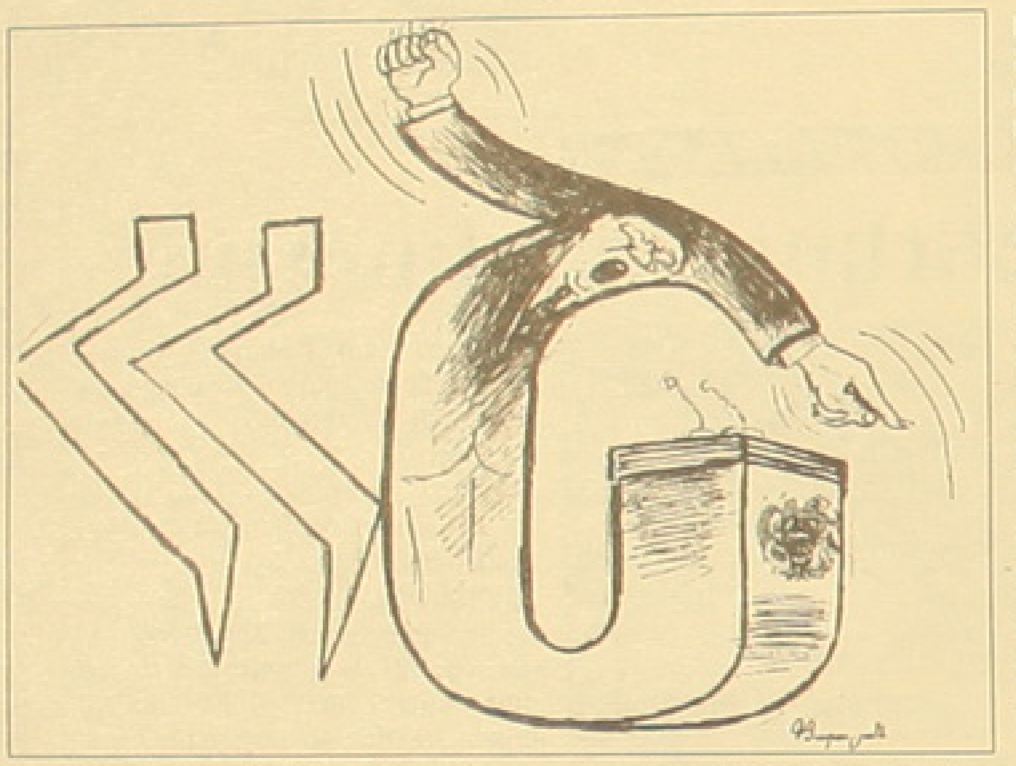

Երբ ՀՀՇ վարչության նախագահ Արարատ Զուրաբյանը արեց հայտարարություններ, որոնք հետագայում լրացուցիչ պարզաբանումների կարիք ունեն: Եթե այդ կարգի հայտարարությունները շատանան՝ այդպիսի պարզաբանումների անհրաժեշտությունը հենց առաջին ձեռից՝ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանից ստանալը, թերեւս անհրաժեշտություն է դառնում: Խնդրեմ. Ա. Զուրաբյանը հայտարարում է. «Չեմ կարծում, թե Սերժ Սարգսյանը կարող է նայել Լ. Տեր-Պետրոսյանի աչքերին եւ ինչ-որ բան խոսել նրա դեմ, բնականաբար պետք է օգտվի դրածոների ծառայությունից...», եւ՝ «Ես կարծում եմ, թե Սերժ Սարգսյանը չի առաջադրվի, որովհետեւ կարծում եմ, որ նա չի հանդգնի առաջադրվել»: Այս հայտարարությունները, իհարկե, մեկնաբանությունների կարիք ունեն, ընդ որում՝ երկուստեք՝ ինչպես վարչապետ Սարգսյանի, այնպես էլ Տեր-Պետրոսյանի կողմից: Ինչո՞ւ ախր: Ո՞վ է ում պարտք, ու էդ պարտքը չի տվել: Թե սա միայն բառային «ռազբորկա» է: Ճիշտ է, ավելի ուշ Ա. Զուրաբյանը մի տեսակ ծանոթագրություն կցեց իր այս ասածին, թե՝ գիտեք, որ այստայնկողմից, եւ իշխանությունների կողմից Գալուստ Սահակյանը, մյուսները զանազան բաներ են ասում, ինքն էլ այդպիսի բան կարող է ասել ասելու համար միայն: Իսկ ընդհանրապես՝ Ա. Զուրաբյանն ասում էր, թե ՀՀՇ-ն առաջադրելու է Լ. Տեր-Պետրոսյանի թեկնածությունը, եւ վերջին մարզային հանդիպումների ժամանակ որեւէ մեկը տեսակետ չի արտահայտել, թե Տեր-Պետրոսյանը չի առաջադրվելու, հակառակ տեսակետներ են եղել: Այդ հանդիպումները շարունակվելու են, նրանց ձեւաչափն ընդլայնվելու է, թեեւ դրանք նախընտրական կդառնան երբ նախընտրական բուն շրջանը սկսվի եւ լինի հայտարարություն առաջադրման մասին: Իսկ թե անձամբ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը ուզո՞ւմ է առաջադրվել թե ոչ՝ այդ հարցի պատասխանը դեռ չկա, Զուրաբյանի համոզմամբ՝ ուզում է. «Ես համոզված եմ, որ Տեր-Պետրոսյանը կառաջադրվի, այդ դեպքում կքննարկենք ցանկացած զարգացում, համագործակցություն, մինչդեռ իշխանությունները այսօր փորձ են անում խանգարելու Լ. Տեր-Պետրոսյանի շուրջ համախմբմանը»:

Բայց համոզմանը մեկ բան է, բուն իրականությունն ու ցանկությունն՝ այլ:

Հայտնի ուժերի ճնշմամբ Հայաստանի առաջին նախագահի անսպասելի հրաժարականը՝ վկա:

Եվ էլի կարեւոր հարց, որի մասին երեկ խոսել էր **«Ազգը»**. արդյո՞ք կա՞ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի նկատմամբ հասարակական պահանջարկ. Ա. Զուրաբյանը դրա պատասխանն այսպես հնարամտեց. թե՝ հասարակական պահանջը պայմանական հասկացություն է. «Երբ Կարեն Դեմիրճյանը 1998-ին առաջադրվում էր՝ հասարակական պահանջարկի մասին խոսք չկար: Ոչ ոք չէր կարող ասել, որ այդպիսի իրավիճակ եւ զարգացում կլինի»: Է, մի ասեք, պարոն Զուրաբյան, մի ասեք, 98-ին ժողովուրդը հոգնել էր ձեր իշխանությունից, մի մասն էլ կոմունիստական «կալբասի» ժամանակների կարոտախտն ուներ, շատ լավ էլ հասարակական պահանջ կամ գոնե դրա պատրանքը կար, եւ դա շատ լավ էր հասկացել վարչապետ, այն ժամանակ պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանը: Այդ հասարակական պահանջի մասին խոսակցությունը Ա. Զուրաբյանը տարավ ուրիշ տեղ. «Կա հասարակական պահանջ՝ փոխելու իշխանությունը, իշխանության ղեկը տեսնելու մեկ այլ քաղաքական գործչի ձեռքում»:

Ամեն դեպքում այս ասուլիսից պարզ է դառնում, որ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը ակտիվորեն մխրճվում է քաղաքականության մեջ. գոնե նա առայժմ լռելով՝ չի ժխտում իր կողմնակիցների, ավելի վաղ Դավիթ Շահնազարյանի, այժմ եւ վերստին՝ Ա. Զուրաբյանի հավաստիացումներն այդ մասին: Գուցե հասարակության տրամադրությունները ստուգելու ձե՞ւ է:

«Մետելիցա» սրճարանում ընդդիմադիր մի շարք գործիչների հանդիպման վերաբերյալ լրագրողների սեւեռուն ուշադրությունից Ա. Զուրաբյանը նեղացավ. 30-40 րոպե տեւած հանդիպման մասին արդեն 40 ժամ խոսում են, մինչդեռ ինքն ամեն օր երկու-երեք քաղաքական գործչի հետ է հանդիպում-բանակցում, ու այդ մասին չի բարձրաձայնում մամուլով եւ հեռուստատեսությամբ, դրա համար էլ այդ մասին չեն խոսում: Իսկ ընդհանրապես՝ ընդդիմության միասնական թեկնածուով պետք է հասարակությանն իրական այլընտրանք ներկայացնել, այդ իմաստով ընդդիմության լիդերների բանակցություններից Զուրաբյանն ակնկալիքներ ունի: Տեր-Պետրոսյանի առաջադրման մասին խոսակցությունների շուրջն ստեղծված իրարանցումն Ա. Զուրաբյանը բնական է համարում, քանի որ. «Լինելով ծանրակշիռ քաղաքական գործիչ, Տեր-Պետրոսյանը բնականաբար պետք է խաթարի ներքաղաքական դաշտում եղած անդորրը»:

«Եթե գաք իշխանության, ո՞ր լրատվամիջոցներն են փաթեթով փակվելու», հարցրեց լրագրողներից մեկը. Զուրաբյանն այստեղ հիշեց, որ իրենց ժամանակ չի եղել 99 թվականի հոկտեմբերի 27-ը, ապա՝ իրենց (ՀՀՇ-ական իշխանության) արած լավ-լավ բաները՝ հող ու բնակֆոնդ են ձրի տվել ժողովրդին, անկախ պետություն են ստեղծել, հաղթել են պատերազմում: Իսկ փակել պետք է այն կուսակցությունը, որը ռազմական հեղաշրջում է պատրաստվում անել, լինի այս ժամանակահատվածում, թե այլ: Բա՞:

Վազգեն Մանուկյանի եւ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի միջեւ հին խնդիրները նորից գլուխ կբարձրացնե՞ն

Վազգեն Մանուկյանն ու Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը նույն պատուհանից են մտել քաղաքականություն, ու հանրահայտ է, որ այս երկուսի հարաբերություններում կան խնդիրներ: ՀՀՇ վարչության նախագահ Արարատ Զուրաբյանից **«Ազգը»** հետաքրքրվեց, թե երբ նա խոսում է որպես նախագահության թեկնածու Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի առաջադրումից, բացառո՞ւմ է արդյոք, որ ընդդիմադիրների մի մասը կհամախմբվի Վազգեն Մանուկյանի շուրջը եւ հենց նրան թեկնածու կառաջադրի: «Վ. Մանուկյանը շատ լուրջ քաղաքական գործիչ է, եւ նրա շուրջը հնարավոր է համախմբում, բայց լինելով շատ լուրջ քաղաքական գործիչ՝ ինքը նաեւ կգնահատի իր հնարավորությունները. համոզված եմ, որ Վ. Մանուկյանը չունի այն հնարավորությունները, որ մասնակցի եւ հաղթի», ասաց նա:

«Բանակցո՞ւմ եք նրա հետ Տեր-Պետրոսյանին աջակցելու համար» հարցն ունեցավ այսպիսի պատասխան. «Շփումներ ունենք Վ. Մանուկյանի հետ, հակված ենք շփումները խորացնել, ՀՀՇ ղեկավարությունը Վ. Մանուկյանի եւ նրա կուսակցության հետ ունի նորմալ հարաբերություններ, շփումներ, սակայն գիտեք, որ Լ. Տեր-Պետրոսյանի եւ Վ. Մանուկյանի մեջ կան որոշակի խնդիրներ», այս հարցն անորոշ թողեց Ա. Զուրաբյանը:

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ԳՈՒՅԺ

Ժիրայր Հովնանյան

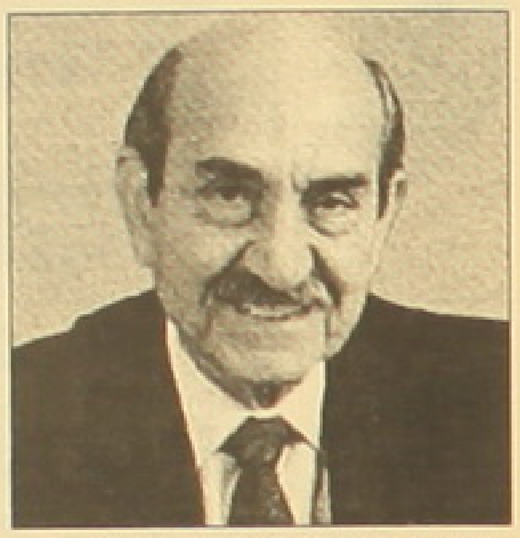

Օգոստոսի 13-ին ԱՄՆ-ում, Նյու Ջերսիի հիվանդանոցում երկարատեւ հիվանդությունից հետո, 80 տարեկանում մահացել է ամերիկահայ հայտնի գործարար եւ բարերար Ժիրայր Հովնանյանը:

Ժիրայր Հովնանյանը լինելով Հովնանյանների բարերար ընտանիքի ներկայացուցիչը, հայ բարեգործության ավանդների արժանի շարունակողներից էր, որ իր արդյունավետ գործունեությունն էր ծավալել թե՛ հայրենիքում եւ թե՛ սփյուռքում: Հանգուցյալն իր երեք եղբայրների՝ Գեւորգի, Վահագնի եւ Հրայրի հետ Միացյալ Նահանգներ է ներգաղթել 1948-ին Բաղդադից եւ շարունակել իրենց հոր՝ Ստեփան Հովնանյանի Իրաքում հիմնած շինարարական գործը: 1952 թվին Ժ. Հովնանյանը ավարտել է Փենսիլվանիայի համալսարանը: Այնուհետեւ հիմնել է J. S. Hovnanian & Sons շինարարական ընկերությունը, որն անցած 40 տարիների ընթացքում կառուցել է 6000-ից ավելի բնակարաններ Բըրլինգթոնում, Քամդենում եւ Գլոչեսթըրում: Մ. Նահանգներին մատուցած ծառայությունների համար 2006 թվականին Ժ. Հովնանյանին շնորհվել է Ellis Island պատվո մեդալը:

Հովնանյանների ընտանիքին ցավակցական ուղերձներ են հղել ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ Տիգրան Թորոսյանը եւ ԼՂՀ նախկին նախագահ Արկադի Ղուկասյանը, նշելով, որ «ճշմարիտ հայրենասերի հիշատակը միշտ վառ կմնա մեր բոլորի, ողջ հայ ժողովրդի հիշողության մեջ»:

«Ազգ» օրաթերթը նույնպես իր ցավակցությունն է հայտնում Հովնանյանների ընտանիքին:

Ցավակցություն

«**Ազգի**» խմբագրությունը խորապես վշտակցում է Ամերիկայի հայկական համագումարի Հայաստանի գրասենյակի տնօրեն Արփի Վարդանյանին իր սիրելի հոր՝

Հրաչ Վարդանյանի

մահվան կապակցությամբ:

Լուսավոր հետագիծ

Պրոֆ. Գեւորգ Խրլոպյանի 80-ամյակի առթիվ

Այդ օրը Հալեպի հայկական եկեղեցու զանգերն ավելի երկար ղողանջեցին, ավետիս էր: Բեյրութի Հայկազյան համալսարանի հայագիտության բաժանմունքի հիմնադիր վարիչ, վերապատվելի Տիգրան Խրլոպյանի ընտանիքում տղա էր ծնվել:

Ուսանեց Հալեպի Էմմանուել վարժարանում, Ալեփո քոլեջում, Երեւանի պետական համալսարանի «Հայոց լեզվի, հոգեբանության եւ տրամաբանության» բաժնում: Հայագետի ընտանիքում էր ծնվել, պտուղը ծառից հեռու չէր ընկնելու: Պիտի սուզվեր մայրենիի խորքերը, պիտի ճանաչեր շրջապատող աշխարհը, թափանցեր իրերի խորքը, պետք էր, «Իմանալ զբանս հանճարոյ» եւ փիլիսոփայորեն մոտենար պատմությանն ու շրջապատող երեւույթներին, փորձեր հասկանալ հայ մարդու գոյատեւման ու հարատեւման ֆենոմենը եւ չբավարարվելով՝ պիտի ուսումնասիրեր նաեւ հայ ընկերային իմաստնության պատմությունը եւ կոչումներով պիտի վավերագրեր իր գիտական տենչանքի արդյունքը. Հայ փիլիսոփայության պատմության գծով գիտությունների թեկնածու, ապա դոկտոր, հետագայում՝ նաեւ աստվածաբանության դոկտոր:

Հարուստ է նրա մանկավարժական գործունեությունը: Իբրեւ ուսուցչապետ աշխատել է Երեւանի պետական, Բեյրութի Հայկազյան, Բուենոս Այրեսի էլ Սալվադոր (Արգենտինա), Դետրոյթի ՈւԷՅՆ (ԱՄՆ), Լա Վեռնի (ԱՄՆ) համալսարաններում: Եղել է Երեւանի պետական համալսարանի փիլիսոփայության պատմության, Բեյրութի Հայկազյան համալսարանի եւ Լա Վեռնի համալսարանի հայագիտության ամբիոնների վարիչ, Վանաձորի պետական մանկավարժական ինստիտուտի ռեկտոր:

Նա միշտ կարեւորեց իր գործը, հիմա էլ շարունակում է սիրտ, հոգի ու սեր դնել աշխատանքի մեջ, հասցնում է լինել այն բոլոր քիչ թե շատ գիտական հետաքրքրություն ներկայացնող միջոցառումներին ու գիտաժողովներին, որտեղ նրա անդադրում միտքը կարող է գիտության շտեմարաններից մի նոր բան քաղել եւ փոխարենը տալ իր իմաստությունը, փորձն ու գիտելիքները: Նա մասնակցել է բազմաթիվ համաշխարհային, միութենական, համաամերիկյան, շրջանային եւ բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների գիտաժողովների:

Պրոֆ. Գ. Խրլոպյանը եղել է նախակարապետն ու ջատագովը հայ ընկերաբանության եւ աստվածաբանության մասին գիտական պատմության հետազոտման, նաեւ՝ Հայաստանում կիրառական ընկերաբանության հետազոտական կենտրոնների ստեղծման: Նա տարածել է հայ իմացական եւ հոգեւոր արժեքները աշխարհով մեկ, ասել է թե՝ ողջ կյանքում ծավալել է հայանպաստ քաղաքականություն: Առանց հոգնելու, առաքյալի նվիրումով շաղ է տվել գիտության սերմերը եւ բացել լայնահուն ճանապարհ, որով ընթացել են դպրոցի ուսուցչից սկսած մինչեւ դասախոսը, գիտնականն ու հասարակական գործիչը:

Գիտության անդաստանում նրա ցանած սերմերը եղել են հուրթի ու բարեբեր. այդ են վկայում շուրջ 400-ի հասնող նրա գիտական հոդվածները՝ նվիրված հայագիտական եւ ընկերաբանական հարցերին, մենագրությունները (Անանիա Շիրակացու աշխարհայացքը, Գրիգոր Նարեկացու հումանիզմը, Տերունական աղոթքի մեկնությունը, Դորոցի կոմպլեքսային դաստիարակության հարցեր, Բուհական դաստիարակության սոցիալ-հոգեբանական հարցեր եւ այլն) եւ լույս տեսած 20 գրքերը:

Թանկագին ուսուցչապետ

Մենք փորձեցինք փոքր-ինչ ի մի բերելով, ընթերցողներին հիշեցնել Ձեր անցած փառահեղ ուղին, գործն այսօրը եւ ասել՝ շնորհավորում ենք Ձեր վաստակած հոբելյանը, ուսուցչապե՛տ:

Հարգանք Ձեզ, սեր, արեւշատություն եւ շնորհակալություն: Նոյի ժառանգների պես երկարակյաց ու բեղուն լինեք, կաղնեծառի պես ամուր ու սաղարթախիտ:

Պրոֆեսոր ՍԵԴՐԱԿ ՍԵԴՐԱԿՅԱՆ

Երեւանի «ՌԱՍՏՕՆ» համալսարանի ռեկտոր

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ժԵ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 0010 Հանրապետության 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածը
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատւութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Հրադադարի ընթացքում հնչող կրակոցները՝ ադրբեջանական քարոզչության նյութ

Իսկ Հայաստանը՝ «երջանիկ անտեղյակության» մեջ

Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման բանակցային գործընթացի գրեթե ողջ ընթացքում ադրբեջանական կողմը հաջողված կամ անհաջող մեթոդներով ու տարբերակներով վարում է քարոզչական ամենատարօրինակ պատերազմ: Եվ ավելի հաճախ հենց հայաստանյան մամուլում այս «պատերազմում» պաշտպանվելու համար մեթոդներով է հայկական կողմը, մինչդեռ հարեւան երկրի իրավանության մեջ մեծ դիտարկում են որպես բոլոր հավանական ու անհավանական մեթոդներով քարոզչական պատերազմ վարտեցներ:

Անձն դժվար, եթե ցաս պատացանում ադրբեջանական ղեկավարության հայտարարությունները կարող են համարվել մաստիտարական կամ անգամ անհեթեթ, ապա ռազմական հրահանգների անձնական արտահայտությունները հուսալիությամբ ունեցնում է իր ազդեցությունը, եւ ոչ փոքր ազդեցությունը:

Եվ եթե հաշվի առնենք, որ որեւէ տեղեկատվության տարածումը գրեթե միշտ անհամեմատ ավելի մեծ լսարան է ունենում, քան ժամանակային որոշակի ուշացումով այդ նույն տեղեկության հերքումը կամ պարզաբանումը, ապա կարելի է պատկերացնել, թե ինչ ազդեցություն է ունենում հայկական կողմին տարբեր հարցերով «մեղադրող» ադրբեջանական կողմի ապատեղեկատվությունը:

Օրերս հերթական անգամ ադրբեջանական լրատվամիջոցները զանգվածաբար դարձրեցին այնպիսի մի «տեղեկություն», թե ղարաբաղյան կողմը խախտել է հրադադարի ռեժիմը: Ադրբեջանի զինվորական ղեկավարության սկյալներով, Ղարաբաղի պաշտպանության բանակի զինծառայողներն իբր գնդակոծել են ադրբեջանական զինված ուժերի դիրքերը Աղդամի, Տերտերի եւ Գեղարքունիքի ուղղություններով:

Լեռնային Ղարաբաղի պաշտպանության նախարարությունը հերքում է այդ տեղեկատվությունը, ավելացնելով, որ զինադադարի լինում է ադրբեջանական կողմից, եւ ոչ հայկական: Սակայն հետաքրքրականն է, որ այսօրինակ «տեղեկություններ» հերքում ժամանակ իսկ ադրբեջանական լրահոսը չի սպասում, քանի որ գրեթե ամեն օր կարելի է նման նյութեր կարդալ:

Ադրբեջանի համար քերես խնդիր է Հայաստանը ոչ միայն ներկայացնել որպես ագրեսոր, այլեւ սպառնալիք «հիշեցնելը»:

Մինչդեռ ի՞նչ է արվում այդ ամենին ի պատասխան: Այսպես կոչված, քարոզչական պատերազմում Հայաստանը հաստատապես հետ է մնում, ավելին, դանդաղում է այնքան, որ գործում է միայն հերքումների, ժխտման տարբերակով: Ղարաբաղյան հակամարտության գոտում հնչող կրակոցները, որ ղարաբաղյան հարցը չսառեցված ուղղելու հնարավորություն են տալիս, գրեթե միշտ ադրբեջանական կողմի քարոզչության մեջ են օգտագործվում այն ժամանակ, երբ ղարաբաղյան կողմը միայն հերժման ժամանակ է հիշատակում Ադրբեջանի արձակած գնդակների մասին:

Եվ ի վերջո: Ինչո՞ւ պետք է Հայաստանը գործի ի պատասխան: Ինչո՞ւ պետք է որեւէ բան մտածել կամ բացատրել, տեղեկացնել ու հրազեկել միայն այն բանից հետո, երբ ադրբեջանական կողմն արդեն մի լավ հասցրել է այդ առնչությամբ աղմուկ բարձրացնել: Եվ եթե հաշվի առնենք, որ, այսպես կոչված, հրադադարի խախտումների կապակցությամբ ապատեղեկատվությունը եզակի դեպք չէ, ապա մնում է փաստել, որ քարոզչության մեջ հարեւանները առաջ են անցել մեծ այնպես, ինչպես, օրինակ, առաջնահերթություն են հռչակել տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտն ու համապատասխան արտոնություններ տրամադրող օրենսդրությամբ շատ կոնկրետ հարցեր են լուծում ի տարբերություն Հայաստանի:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Նախարարնե՛ր, ի զեն, ի որս...

Երեկ «Տեսակետ» ակումբի հյուրերն էին «Հայ որսորդների ազգային դաշինք» հասարակական կազմակերպության նախագահ **Գրիգոր Գրիգորյանը** եւ բնապահպանության նախարարության բնապահպանական պետական տեսչության գլխավոր մասնագետ **Արթուր Բեգլարյանը**: «Օգոստոսի 18-ին, ինչպես տեղեկացրեց պրն Գրիգորյանը, սկսվում է որսի սեզոնի բացումը եւ ինչպես ամեն տարի, այս տարի նույնպես որսորդների համար դա մեծ տոն է ամբողջ աշխարհում: Մինչ այդ, վեց ամիս կատարում ենք կենդանիներին հաշվառելու եւ թույլատրելի քվաքանակի որս կատարելու նախապատրաստական աշխատանքներ: Բացի դրանից, որսորդների հետ նույնպես անց են կացվում որսին տիրապետելու հմտություններ, իհարկե ոչ կենդանի թիրախներով: Կարծում եմ, շատ շուտով հնարավոր կլինի նաեւ կենդանի թիրախով՝ մի քանի տեսակի թռչուններով, արգելված շրջանում որսի միջոցառումներ եւս անցկացնել»: ՀԿ-ին կից ստեղծվել է նաեւ հրաձգարան, որտեսզի որսորդները զենքը պատից չկախեն, այլ ժամանակ առ ժամանակ հմտանան, պարզաբանում է պարոն Գրիգորյանը: Բացի դրանից որսորդմիությունն իր խնայած միջոցներից գումար է հատկացնում եւ ցորեն է շաղ տալիս՝ կենդանիներին կերակրելու եւ նրանց բնականոն աճը զարգացնելու համար: Ի դեպ, որսորդմիության անդամ կարող են դառնալ 18 տարին լրացած ՀՀ քաղաքացիները իրենց դիմումի համաձայն: Իսկ հետո զենք ձեռք բերելու համար դիմում են ոստիկանություն: Հանրապետությունում այսօր գրանցված է 25 հազար որսորդ, որոնցից միայն 20-ը կանայք են: Հիմնականում որսորդմիության շարքերը համալրում են գործարարները, պատգամավորները, նախարարները (բացի երեքից), վարչապետը, նախագահը, օլիգարխները եւ պարզ, հասարակ մարդիկ, որոնք օրվա վերջում խմբվում են հացի սեղանի շուրջը, զրուցում, կատակում, ուրախանում, վայելում որսամիսը, մի խոսքով լավ քեֆ են անում: Նման քեֆերից անպակաս չեն մնում նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, որը ավելի շատ սիրում է բադի որսը, այժմ պատգամավոր Դավիթ Հարությունյանը՝ բոլոր տեսակի թռչունների որսի սիրահար, նախարարներ Վարդան Այվազյանը, Վարդան Խաչատրյանը... Օլիգարխները եւ գործարարները գերադասում են կրակել կենդանիների վրա: Իսկ վարչապետ Սերժ Սարգսյանը կրակել չի սիրում, նրան ավելի շատ հաճույք է պատճառում շփվել որսորդների հետ, ժամանակ անցկացնել նրանց պատմությունները լսելով:

Գաղտնիք չէ, որ որսորդմիության անդամ են դառնում հաճախ զենք ձեռք բերելու համար, եւ բազմիցս գրանցվել են հենց որսորդական հրացանից արձակած կրակոցների դեպքերը: Այս փաստը պրն Գրիգորյանը մեկնաբանեց յուրովի. «Այս դեպքում օրենքով սահմանված կարգով նրանք իրենց պատիժը կրում են եւ 5 տարով զրկվում են որսորդ լինելուց»:

Պրն Բեգլարյանը գտնում է, որ «ամեն մի հայ տղամարդ պարտավոր է զենքից օգտվել կարողանալ, ինչպես եղել է հնում»: Այսպիսով, օգոստոսի 18-ին, Սեւանա լճի տարածքում, որսահանդակում կբացվի որսաշրջանը, որը կտեւի վեց ամիս, ըստ բնապահպանության նախարարի հրամանի, որով թույլատրվում է մինչեւ 25.000 լորի, մի քանի հարյուր ջրլող թռչունների, նապաստակի, կաքավի եւ այլ կենդանիների որսը:

«Ազգի» այն հարցին, թե հնարավոր չէ՞ր ամիսներ առաջ Շիրակի, Լոռու եւ Տավուշի մարզերում խոշոր գլխաքանակներով ոչխարներին ոչնչացնող գայլերին եւս որսալ, պրն Գրիգորյանը պատասխանեց, որ որսի թույլատրելի շրջանը չէր սկսվել եւ միայն բնապահպանության նախարարի հատուկ հրամանի դեպքում հնարավոր կլինի որսը: Նա տեղեկացրեց, որ գայլերն այդքան էլ շատ չեն ու անցած տարի 5-10 գայլ է սպանվել: Նախարարի մեկ այլ հրամանով անսահմանափակ է գայլերի, շնագայլերի, թափառող կատուների, կաչաղակների որսը որսաշրջանում:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Բուհ ընդունվելն այս տարի դյուրին է եղել... սովորելու եւ ավարտելու պես

Պետական բոլոր բուհերում այսօր կհրապարակվեն ընդունելության քննությունների արդյունքներն ու ծչացող բողոքներ չեն լինի, քանի որ առանձին մասնագիտությունների գծով ընդգծված լարվածությունը կրթության եւ գիտության նախարարությունն արդեն թուլացրել է՝ պահուստային ֆոնդից 100 վճարովի տեղ իջեցնելով: «Անցած տարվա համեմատ բողոքարկումների ծավալը զգալիորեն քիչ է», երեկ հրավիրած ասուլիսում փաստեց կրթության եւ գիտության նախարար Լեւոն Մկրտչյանը, քննությունների ընթացքը գնահատելով դրական, մասնագիտական հանձնաժողովների աշխատանքը համարելով գոհացուցիչ:

«Այսպես կոչված, փակ ակումբային մասնագիտությունները, ըստ էության, դառնում են հասանելի հասարակության բոլոր շերտերին», ասաց նախարարը, ում տպավորությամբ այս տարվա ընդունելության քննություններում կոռուպցիոն ռիսկերը բավականին նվազել են: Չնայած դրան՝ «Չեմ բացառում, որ կաշառքներ չեն եղել», ասաց նա: Ի դեպ, ըստ մեր ականջին հասած լուրերի, 1 միավորի համար սահմանված կաշառքը կազմել է 1000 դոլար, հատկապես էլիտար համարվող ֆակուլտետներում: Նախորդ տարվա պես, այս տարի էլ դիմորդների գիտելիքների մակարդակը ցածր է եղել բնագիտական առարկաներից, հատկապես ֆիզիկայից եւ քիմիայից: Հուսադրող են նաեւ ֆրանսերեն եւ գերմաներեն լեզուներից քննությունների արդյունքները: Պատկերը ցույց է տալիս, որ բացի անգլերենից, մյուս օտար լեզուներին խորապես տիրապետելու ձգտումը տարեցտարի թուլանում է:

Այս տարվա քննությունները յուրահատուկ են այն առումով, որ անցողիկ միավորների շեմը նկատելիորեն նվազել է պետական բուհերի գրեթե բոլոր ֆակուլտետներում: Պատճառը բացատրվում է ինչպես դիմորդների թվի նվազումով, այնպես էլ որոշ առարկաներից նրանց գիտելիքների անբավարար պաշարով: Այսպես, օրինակ, Երեւանի պետական համալսարանում մաթեմատիկայի, կիրառական մաթեմատիկայի եւ ֆիզիկայի ֆակուլտետներում անցողիկ շեմն իջել է 5 միավորով, ռադիոֆիզիկայում՝ 4, միջազգային հարաբերություններում՝ 3, բանասիրությունում՝ 2 միավորով: Ճարտարագիտական համալսարանի քիմիական տեխնոլոգիաների բաժանմունքում՝ 6 միավորով, էլեկտրոտեխնիկայի բաժանմունքում՝ 5, ռադիոտեխնիկայի բաժանմունքում՝ 3: Տնտեսագիտական համալսարանում աշխատանքի տնտեսագիտություն, սոցիոլոգիայի եւ տեսական տնտեսագիտություն ֆակուլտետների անցողիկ շեմն իջել է 2 միավորով, իսկ մանկավարժական համալսարանի ինֆորմատիկայի ֆակուլտետում՝ 7 միավորով:

Անցումային միջին շեմն այս տարի եղել է 16 միավորը. «17 միավորը հավասար է 4 գնահատականին, եթե դիմորդը 13-17 միավորների սահմանագծում է, ուրեմն կարող է իր վրա վերցնել բուհական ծրագրի ծանրությունը», ասաց նախարարը:

Թե բուհ ընդունվողներից քանիսը կդիմանան այդ ծանրությանը, քանիսը կդրսեւորեն բարձր առաջադիմություն, քանիսը որակյալ մասնագետ կդառնան՝ կախված է տվյալ բուհի ղեկավարների խղճից ու պատասխանատվությունից, նաեւ կոռուպցիոն ռիսկի մակարդակից: Պետական բոլոր բուհերն իրենց համարում են բարձրորակ, անկաշառ ու արդար: Մոտ ապագայում նրանք կարող են իրենց հռչակել երկրորդ Հարվարդի համալսարան, սակայն պետական ավարտական քննությունների անցկացման մակարդակով նրանք ստիպված կլինեն հրաժարվել այդ գաղափարից, որովհետեւ հեղինակավոր համալսարանը կիսագրագետ շրջանավարտ չի ունենում: Կրթության նախարարի ասելով, ներկայումս պատրաստվում է փաթեթ, որով անպայմանորեն կխստացվի բուհական ավարտական քննությունների կազմակերպումը, նվազագույնի կհասցվի մի կերպ բուհ ավարտածների թիվը: Գերազանցապես բեւեռվելով ընդունելության քննությունների վրա, պետությունը աչքաթող է արել ավարտականի կազմակերպումը, ինչն էլ հանգեցրել է ցավալի իրականության:

Այն, որ բուհ ընդունվելը դիմորդի համար այս տարի դյուրին է դարձել, անշուշտ, ուրախալի երեւույթ է, միայն թե ուսման ընթացքում դրան պետք է հաջորդի բուհական կրթության որակի, պահանջկոտության ու պատասխանատվության մեծացումը:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Որքա՞ն է արժեւորվել դրամն անվանապես, որքա՞ն՝ իրապես

1-ին էջից

Հետեւաբար, ճիշտ պատասխանն այստեղ այն է, որ դոլարն արժեզրկվում է, դրամն՝ արժեւորվում: Սակայն, եթե ասվածին ավելացնենք, որ դրամն արժեւորվել է ոչ միայն դոլարի, այլ նաեւ եվրոյի, ռուսական ռուբլու եւ այլ արժույթների նկատմամբ, ապա դոլարի արժեզրկման տեսակետի կողմնակիցները պետք է ստիպված լինեն ընդունել, որ ներքին պատճառներով պայմանավորված դրամի ամրապնդումը նույնպես իր լուրջ դերն ունի այդ գործընթացում:

Հաջորդ հարցը, որ ծագում է, այն է, թե որքա՞ն է դրամի իրական, այլ ոչ թե անվանական արժեւորումը: Այսինքն, եթե նկատի ունենանք նաեւ գնաճի ցուցանիշը: Այդ ցուցանիշն, ըստ Արժույթի միջազգային հիմնադրամի, պետք է հաշվարկել հետեւյալ կերպ՝ ազգային արժույթի անվանական արժեւորում՝ հանած գնաճի ցուցանիշ:

Եթե փորձենք ստանալ հայկական դրամի իրական արժեւորման ցուցանիշը վերոնշյալ բանաձեւով, ապա պետք է վերջին մոտ 3-4 տարիներին արձանագրված 41 տոկոս դրամի անվանական արժեւորման ցուցանիշից հանել այդ ընթացքում արձանագրված գնաճի ցուցանիշը: Ըստ տարիների, 2004 թ.-ին Հայաստանում արձանագրվել է 2 տոկոս գնաճ, 2005 թ.-ին՝ 0,2 տոկոս գնանկում, 2006 թ.-ին՝ 5,2 տոկոս գնաճ, այս տարվա առաջին կեսին՝ 3,9 տոկոս գնաճ, եւ տարեկան կտրվածքով սպասվում է, որ գնաճը կլինի այդ թվին մոտ: Կստացվի, որ 2004 թ.-ից մինչեւ այս տարվա վերջ գնաճը կկազմի շուրջ 11 տոկոս: Մինչեւ տարեվերջ արժեւորման ներկա տեմպերի պահպանման դեպքում այժմ 41 տոկոս կազմող ցուցանիշը հավանական է, որ կավելանա եւս երեք-չորս տոկոսային կետով, կազմելով 44-45 տոկոս: Եթե դրանից հանենք 4 տարիների ընդհանուր գնաճի 11 տոկոս կազմող ցուցանիշը, կարող ենք արձանագրել, որ դրամի անվանական արժեւորումը կազմել է 33-34 տոկոս: Այսինքն, սկսած 2004 թ.-ից մինչեւ այս տարեվերջ դրամն իրապես արժեւորված կլինի իր 4 տարի առաջվա արժեքի մոտ մեկ երրորդի չափով:

Այստեղ, սակայն, որոշ առումով վիճելի է գնաճի որոշման մեթոդը: Համաձայն դրա, գնաճը որոշվում է ըստ սպառողական զամբյուղի (չշփոթել նվազագույն սպառողական զամբյուղի հետ) մեջ մտնող 480 ապրանքների գների վարքագծի: Այդ ապրանքների մեջ չեն մտնում պերճանքի առարկաները, թանկարժեք իրերը, ավտոմեքենաները, բնակարաններն ու առանձնատները: Մինչդեռ գաղտնիք չէ, որ այդ ապրանքներն ու գույքը նույնպես գնային տատանումներ են ունենում, հիմնականում գնաճի տեսքով եւ դա նույնպես ազդում է դրամի իրական փոխարժեքի վրա: Հետեւաբար, դրամի իրական արժեւորման ցուցանիշը թեեւ իրականությունից հեռու չէ, բայց եւ ճշգրիտ համարել նույնպես չի կարելի:

Դիտարկումներ

«Մարզում լրատվություն ապահովելը դժվար է, բայց ոչ անհնար, երբ իրադարձությունների զարկերակին ես»

Համոզված է կապանցի լրագրող Արմինե Պետրոսյանը

«Մարզային լրագրողը, ի տարբերություն հանրապետական լրատվամիջոցի լրագրողի, մի մեծ խնդիր ունի՝ նա դժվարությամբ է տեղեկատվություն ստանում տարածքային կառավարման մարմիններից, որովհետեւ երբ այստեղ որեւէ տեսչությունից տեղեկատվություն ենք խնդրում, ուղարկում են Երեւանի թույլտվության: Այս խնդիրը մեզ մոտ չենք կարողանում լուծել», մարզային լրատվամիջոցների հիմնախնդիրների մասին **«Ազգի»** հետ զրուցելիս ասում է Սյունիքի մարզի Կապան քաղաքի **«Սոսի»** հեռուստաընկերության լրագրող **Արմինե Պետրոսյանը**: Երիտասարդ, բայց բավական համառ լրագրողուհու խոսքով, իրենք դժվարությամբ են տեղեկատվություն ստանում, օրինակ, տարածքային կառավարման վարչությունից, իսկ բնապահպանական տեսչությունից «ընդհանրապես անհնար է» տեղեկատվություն ստանալը. «Մենք աշխատում ենք նրանց մանեւրելու հնարավորություն չտալ, բայց համառության դեպքում էլ անհնար է նրանցից տեղեկատվություն ստանալը»: Մարզի Կապան

քաղաքի լրատվամիջոցների լրագրողները քիչ թե շատ «հարթել են» իրենց հարաբերությունները մարզպետարանի, գյուղատնտեսության, քաղաքաշինության վարչությունների հետ այն առումով, որ գոնե չեն մերժվում տեղեկատվության տրամադրման հարցում, բայց այլ հարց է, թե ինչպես են տալիս այդ տեղեկատվությունը:

Սյունիքի մարզի լրատվամիջոցների աշխատանքին, խնդիրներին եւ դժվարություններին ծանոթանալու առիթն ընձեռվեց Խոսքի ազատության պաշտպանության կոմիտեի (ԽԱՊԿ) իրականացվող ծրագրի շրջանակներում մարզ այցելելիս: Հիշեցնենք, որ մարզային լրատվամիջոցների ծրագիրն իրականացվում է Բաց հասարակության ինստիտուտի օժանդակության հիմնադրամի հայաստանյան մասնաճյուղի եւ Նիդեռլանդների կառավարության աջակցությամբ: Ինչպես խոստացել էինք մեր թերթի հուլիսի 27-ի համարում, այժմ ներկայացնում ենք Սյունիքի մարզի որոշ կամ, ավելի ճիշտ է ասել, հիմնական լրատվամիջոցների գործունեությունը:

Ինչպես հանրապետության բոլոր մարզերի, այնպես էլ Սյունիքի մարզում, լրատվամիջոցներն ունեն բազմաթիվ խնդիրներ, որոնք այս մարզի դեպքում առավել են ընդգծվում՝ նրա մեծ լինելու պատճառով: Թերթերը հիմնականում անկանոն կերպով են տպագրվում, իսկ հեռուստաընկերություններն էլ «տառապում են» իրադարձությունների պակասից: Պակաս կարեւոր չէ ֆինանսական եւ տեխնիկական ռեսուրսների, լավ մասնագետների պակասը, թերթերի դեպքում նաեւ՝ տպարան չունենալու հիմնախնդիրը: Բայց ուշագրավն այն է, որ այս հոգսերի ֆոնի վրա, որոնք հիմնականում ընդհանուր են մարզի բոլոր լրատվամիջոցների համար, որոշներին այնուամենայնիվ հաջողվում է նորմալ աշխատել, իսկ որոշ ԶԼՄ-ների համար էլ լրատվական աշխատանքը բարդ գործ է դարձել:

Գորիսի **«Լաուս»** հեռուստաընկերության տնօրեն **Ալվարդ Մեսրոպյանը** մեծ դժգոհություններ չունի: Քիչ դեպքեր է հիշում, որ իրենց հեռարձակած որեւէ նյութի համար բողոքեն կամ սպառնան: Սա իհարկե զարմանալի է՝ հաշվի առնելով «խիստ հանրապետական» այս մարզի յուրահատկությունը, որտեղ տիրող իրավիճակն առանձնահատուկ է: Առավել զարմանալի էր տնօրենի այն միտքը, թե ընտրությունների շրջանում իրենք որեւէ խնդիր չեն ունեցել: Միգուցե պատճառն այն է, որ հեռուստաընկերությունը քիչ է անդրադառնում «սուր անկյուններին»: Ինչեւէ: Օրական 8-ժամյա եթեր ապահովող հեռուստաընկերության տնօրենը եւս դժգոհում է իրավապահ մարմիններից, որտեղից տեղեկատվություն ստանալը իրենց համար դժվար է: 10-15 րոպեանոց լրատվությունում հեռուստաընկերությունը, տնօրենի ներկայացմամբ, անդրադառնում է Գորիսի, հարակից գյուղերի խնդիրներին, ներկայացնում քաղաքի իրադարձությունները, երբ այդպիսիք լինում են, հեռարձակում առանց մեկնաբանության էջ, միջազգային լուրեր:

«Լաուս» տնօրենի խոսքով, իրենք «մասնագիտացել են» քաղաքի դիտահորերի գործում: Տնօրենը հպարտ է, որ իրենց անդրադարձից հետո քաղաքի մի քանի դիտահորեր փակվել են: Ալվարդ Մեսրոպյանը համոզված է, որ մարզային լրատվամիջոցի լավ աշխատանքին խանգարում են տեխնիկական ցածր հագեցվածությունը, մասնագետների, ֆինանսների եւ իրադարձությունների պակասը: Տնօրենը կարեւորում է մարզային լրագրողների, օպերատորների համար վերապատրաստման դասընթացների անցկացումը: ԽԱՊԿ նախագահ Աշոտ Մելիքյանը եւ Երեւանի մամուլի ակումբի փորձագետ Մեսրոպ Հարությունյանը հեռուստաընկերության աշխատակիցների համար մի փոքր սեմինար անցկացրին՝ լրագրողների հետ խոսելով մամուլի եւ ԶԼՄ-ների աշխատանքը կարգավորող օրենսդրության, ինչպես նաեւ մասնագիտական խնդիրների մասին:

«Բան ու գործ» թերթի խմբագիր, Գորիսի մամուլի ակումբի նախագահ **Սուսաննա Շահնազարյանը** նշում է, որ թերթերը տեխնիկական միջոցների պակաս ունեն, մարզի մեծության պատճառով գնալ-գալու խնդիր ունեն, տպարան չունեն, ինչի հետեւանքով հրապարակումներն ուշացած են լինում: Թերթերի շահագրգռվածության նվազումը այս հանգամանքներով մեկնաբանող Գորիսի մամուլի ակումբի նախագահը մի լավ նորություն ուներ: Թերթերի թերի աշխատանքը փոխհատուցելու համար նրանք նախաձեռնել են ինտերնետային պարբերականի ստեղծում, որը կմեկտեղի ամբողջ մարզի լրահոսը: Սուսաննա Շահնազարյանը նույնպես ընդգծում է վիճակագրական վարչությունից, ոստիկանությունից տեղեկատվություն ստանալու դժվարությունը, բայց միաժամանակ ավելացնում, որ մեծ ցանկության դեպքում անհնար չէ տեղեկություն ստանալը:

ԽԱՊԿ նախագահ **Աշոտ Մելիքյանի** մեկնաբանմամբ, առհասարակ ուժային կառույցներից, իսկ մասնավորապես ոստիկանությունից տեղեկատվություն ստանալու խնդիրն առկա է ամբողջ հանրապետությունում, որովհետեւ ոստիկանությունը ներքին նորմ է սահմանել, որը հակասում է տեղեկատվության ազատության օրենքին: Կոմիտեի նախագահի խոսքով, ՀՀ ոստիկանությունը տեղեկության տրամադրումը կենտրոնացրել է իրենց համապատասխան վարչության ձեռքում. «Մինչդեռ պարտադիր չէ, որ Գորիսում կատարված սպանության մասին տեղեկությունը տեղի լրատվամիջոցը ստանա Երեւանից: Ոչ ոք չի պարտադրում քաղաքի ոստիկանությանը հրապարակել գաղտնի տեղեկատվություն, բայց ինչո՞ւ պետք է Գորիսի լրատվամիջոցը ընդհանուր տեղեկությունների, ասենք՝ հանցագործությունների քանակի եւ դրանց բացահայտման մասին ինֆորմացիայի համար դիմի ոչ թե քաղաքի, այլ ՀՀ ոստիկանությանը»:

Գորիսում բավական ակտիվ է **«Փարի»** տարածաշրջանի մանկապատանեկան թերթը, որը տարեկան տպագրվում է 6 կամ 8 անգամ: Խմբագիր **Էմմա Բաղդասարյանը** հպարտությամբ նշում է, որ 1000 օրինակով տպագրվող իրենց թերթը լավ է սպառվում, մեծ թվով բաժանորդներ ունի: Մանուկների եւ պատանիների շրջանում մեծ վայելում ունեցող թերթի սպառման մասին Գորիսում շատերն էին բարձրաձայնում. «Մինչեւ վերջին համարը սպառվում է, նույնիսկ գյուղերից են բաժանորդագրվում»: Գունավոր կազմով թերթը տպագրում է մարզի երեխաների բանաստեղծությունները, նկարները եւ փոքրիկներին վերաբերող այլ նյութեր: Զուտ լրատվության հետ այս թերթն, իհարկե, կապ չունի, բայց լավ օրինակ է մարզում լրատվամիջոց «աշխատեցնելու» իմաստով:

Մարզի ամենաակտիվ լրատվամիջոցներից է թերեւս Կապանի «Սոսի» հեռուստաընկերությունը, որն օրական ապահովում է 12-14-ժամյա եթեր: 15-20 րոպե տեւողությամբ լրատվության ապահովումը սահմանամերձ այս քաղաքում հեշտ չէ, քանի որ իրադարձությունների պակասը, տեղեկատվության հայթայթման դժվարությունները եւ մյուս խնդիրներն այստեղ էլ արդիական են: Բայց ուշագրավն այն է, որ այդ դժվարությունները «չեն ազդում» հեռուստաընկերության վրա, եւ «Սոսի»-ի լրատվությունը շատ դեպքերում նույնիսկ մայրաքաղաքային որոշ հեռուստաընկերությունների արտադրանքին չի զիջում: Հեռուստաընկերության տնօրեն Վահե Սարգսյանը բարեկարգում է տարածքը, ընդլայնում աշխատակիցների քանակը, պատրաստվում ձեռք բերել թվային տեխնիկա:

«Սոսի» հեռուստաընկերության լրագրող Արմինե Պետրոսյանը եւս նեղսրտում է իրադարձությունների պակասից՝ միեւնույն ժամանակ նշելով, որ փոխարենը հեղինակային նյութեր են պատրաստում եւ թեմաներ ունեն, որ հետեւողականորեն եւ պարբերաբար անդրադառնում են, քանի դեռ խնդիրը չի լուծվել: Լրագրողուհին նկատում է, որ իրենց աշխատանքը հետզհետե ավելի արդյունավետ է դառնում. «Նախկինի համեմատ աստիճանական զարգացում կա մեր աշխատանքում, որակապես առաջընթաց ենք արել: Առաջ այնպիսի իրադարձությունների էինք անդրադառնում, որ հիմա այդ մասին չենք էլ մտածում: Բացասականն արձանագրում ենք, դրականն էլ գնահատում ենք: Ճիշտ է, փոքր քաղաքում դժվար է լրատվություն ապահովելը, բայց երբ զարկերակի վրա ես, կարող ես ապահովել օրվա լրահոսը», ընդգծում է հեռուստաընկերության լրատվական բաժնի աշխատակիցը:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ,
Սյունիք-Երեւան

ԲՅՈՒՐԱԿԱՆԻ ԱՍՏՂԱԴԻՏԱՐԱՆ

Անցյալին համարժեք ներկայի պահանջով

1-ին էջից

Այսօր Բյուրականն ունի հինգ աստղադիտակ, որոնք հնարավորություն են տալիս արժեքավոր գիտական դիտումներ կազմակերպելու: Դրանցից ամենանորը եւ ամենախոշորը 1976 թ. շահագործման հանձնված 2.6 մ հայելու տրամագծով դիտակն է: Հաջորդը, սակայն իր «աշխատանքային կենսագրությամբ» աշխարհում առավել հայտնին Շմիդտի դասի 1 մետրանոց դիտակն է: Մյուսներն ավելի փոքր են, կես մետրի կարգի: Հաճախ խոսակցություններ են լինում, որ փոքր դիտակների ժամանակներն անցել են, քանի որ աշխարհում կան արդեն 8-10 մետրանոց աստղադիտակներ, ինչը բացարձակապես զուրկ է որեւէ հիմքից: Բյուրականի աստղադիտարանը Արցախի պետական համալսարանի համար այս տարի կառուցեց աստղադիտարան, որի դիտակի հայելու տրամագիծն ընդամենը 29 սմ է, բայց մենք մտադիր ենք այն նույնպես ընդգրկել գիտական հետազոտությունների մեջ: Անցյալ տարի Մոսկվայի համալսարանի աստղադիտարանը, որը Բյուրականից մեծ է մի քանի անգամ, իսկ ֆինանսապես գերազանցում է առնվազն մեկ կարգով, ի լուր աշխարհի եւ անթաքույց հպարտությամբ հայտարարեց, որ կառուցում է 2 մետրանոց դիտակ: Այն արդեն ավելի քան 30 տարի գործող մեր դիտակից 60 սմ-ով փոքր է:

Այսօր դիտակի չափերից զատ առանձնահատուկ կարեւորություն են ստանում դիտակը նկարագրող այլ չափանիշներ: Դրանք առաջին հերթին վերաբերում են լուսընդունիչ սարքավորումներին: Լուսանկարչական թիթեղների ու ժապավենների ժամանակաշրջանի ավարտից հետո ի հայտ եկած CCD մատրիցաները զարգանում են անասելի արագությամբ, դրանց բազայի վրա կառուցված լուսընդունիչները հեղափոխություն են արել աստղագիտական դիտումների բնագավառում, ամեն տեղեկատվություն ի սկզբանե մատուցելով թվային տեսքով, որն էլ ավելի է մեծացնում համակարգիչների կիրառման նշանակությունը: Ավելին, արագ էլեկտրոնային կապի մեր դարաշրջանում հնարավոր է դառնում ինֆորմացիան միանգամից ստանալ ու մշակել հազարավոր կիլոմետրերի հեռավորության վրա: Ահա թե որտեղ են անհրաժեշտ իրական ներդրումները:

Բյուրականի աստղադիտարանի արդեն վերեւում հիշատակված 2.6 մ դիտակի ընդունիչ բոլոր սարքավորումները մինչեւ օրս ձեռք են բերվել բացառապես մեր արտասահմանյան գործընկերների, արտասահմանյան դրամաշնորհների եւ ընկերական հարաբերությունների միջոցով: Սակայն աստղադիտակը, որը լինելով տարածաշրջանում եզակի եւ բավականին թանկ արժեցող գործիք, պահանջում է արդիականացում իր գնի ընդամենը 3-5 տոկոսի արժողությամբ, ինչը թույլ կտա այն շահագործել առավել մեծ արդյունավետությամբ: Աստղադիտարանի առջեւ կանգնած էր խրթին երկընտրանք՝ մի քանի տարով դադարեցնել դիտակի շահագործումն ու արդիականացնել, թե՞ այդ բանն անել փոքր առ փոքր, շարունակելով նաեւ գիտական դիտումների ծրագիրը: Որոշումն ընդունվեց հօգուտ երկրորդի, որովհետեւ անհնար էր պատկերացնել, թե որտեղի՞ց էր հայթայթվելու ամբողջ գումարը, եթե առաջին տարբերակն ընտրվեր: Իսկ ներկայումս աշխատանքները կատարվում են մաս առ մաս: Ճիշտ է, այդ առանձին փուլերի իրականացման համար անհրաժեշտ գումարների ձեռքբերումը եւս դյուրին խնդիր չէ. պետական բյուջեում հազվադեպ է գումար գտնվում նման աշխատանքների համար, իսկ տնտեսության մասնավոր հատվածը Հայաստանում դեռեւս պատրաստ չէ ընդունել այն փաստը, որ սեփական երկրի գիտությունը պահպանելը նաեւ իր պատվավոր խնդիրն է: Այդ իսկ պատճառով ամեն բացառություն ե՛ւ ուրախություն է պատճառում, ե՛ւ աստղագետներին հույս տալիս, որ մեր երկրում հազարամյակների պատմություն ունեցող գիտության նկատմամբ վերաբերմունքը շարունակում է մնալ բարյացակամ:

Ընդամենը վերջերս նման բարյացակամ վերաբերմունքի մեզ համար հաճելի օրինակ տվեց «Վիվասել» ընկերությունը, որը ոչ միայն արագ արձագանքեց մեր նամակին, այլեւ գործի կարեւորության գիտակցությամբ անհապաղ համաձայնեց ֆինանսավորել 2.6 մ դիտակի արդիականացման մի փուլի աշխատանքները: Աստղագետների համար այս օժանդակությունը կարեւոր էր ոչ միայն ֆինանսական ներարկում ստանալու եւ որոշ աշխատանքներ իրականացնելու տեսակետից: Տվյալ դեպքում մենք բարեպատեհ առիթ ունեցանք մասնավոր հատվածի մի ձեռնարկության հետ շփվելու ոչ աղքատ ազգականի կարգավիճակով, որը փող է մուրում սեփական հոգսերը հոգալու նպատակով: Սա առայժմ այն հազվադեպ դեպքերից մեկն է, երբ ֆինանսավորողը գիտակցում է գործի կարեւորությունն ու իրեն պահում գործընկերոջ նման:

Հայկական բարձրավանդակը միշտ էլ եղել է տվյալ ժամանակի աստղագիտության զարգացման կենտրոններից մեկը: Դա այդպես է եղել հնադարում, այդպես էր վաղ միջնադարում, այդպիսին դարձավ անցյալ հարյուրամյակում, երբ ակադեմիկոս Վիկտոր Համբարձումյանն ստեղծեց Բյուրականի աստղադիտարանը եւ դարձրեց համաշխարհային աստղաֆիզիկայի հայտնի կենտրոններից մեկը: 2008 թ. նշվելու է քսաներորդ դարի այդ խոշորագույն գիտնականի 100-ամյակը, եւ այդ հոբելյանն արդեն մտցվել է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի հիշարժան տարեթվերի մեջ: Ինչպես յուրաքանչյուր խոշոր անհատի, այնպես էլ Վիկտոր Համբարձումյանի հիշատակի հավերժացման լավագույն ուղին նրա ստեղծածի պահպանումն ու զարգացումն է: Դրանք նրա հեղափոխական գաղափարներն են, որոնք փոխեցին աստղաֆիզիկայի զարգացման ուղին եւ այն գիտական կենտրոնն է, որտեղ նա զարգացնում էր այդ գաղափարները: Կուզենայի նաեւ հիշել, որ անչափ հարգելով մեր պատմական անցյալը, նա երբեք անցյալապաշտ չէր եւ պնդում էր, որ ամուր եւ փառավոր անցյալը պետք է էլ ավելի ամուր ներկան ու ապագան կառուցելու համար: Իսկ առանց համարժեք ներկայի անցյալը կարող է ունենալ միայն պատմական արժեք:

Էրդողանի կուսակցության հաղթանակը որպես պարտություն անդրադարձել է թուրքական բանակին առընթեր գործող քաղաքական ուժերի վրա

Դրանց թվում է նախագահի աշխատակազմը

Ինչպես տեղեկացրել էինք նախորդ համարում, օգոստոսի 16-ին Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանը նախագահ Ահմեդ Նեջդեթ Սեզերին էր ներկայացրել հուլիսի 22-ի խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքում միանձնյա իշխանության եկած «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության նոր կառավարության կազմը: Սեզերն առանց կազմին ծանոթանալու Էրդողանին ասել էր, որ դա թող ներկայացնի հանրապետության նոր նախագահին:

Քաղաքական այն ուժերը, եւ հատկապես Ժողովրդա-հանրապետական կուսակցության ղեկավարությունը, որոնք պաշտպանելով Թուրքիայում առանձնաշնորհյալ ընտրախավին, հանդես են գալիս բանակի խոսափողի դերում, Սեզերի այս արարքը համարել են վարչապետ Էրդողանին ընդառաջելու դրսեւորում, պատճառաբանելով, թե գործող նախագահի լիազորությունների ժամկետն ավարտվել է դեռեւս մայիսի սկզբներին:

Կարելի էր համաձայնել այդ ուժերի տեսակետին, եթե Էրդողանի նոր կառավարությունը չկազմավորվեր Սեզերի օգոստոսի 11-ի հանձնարարականով: Այսինքն, վերջինի լիազորությունների ժամկետն ավարտված էր նաեւ Էրդողանին կառավարություն կազմելու հանձնարարական տալու պահին: Ավելին, լիազորությունների ժամկետի ավարտը չէր խանգարել Սեզերին կատարելու բազմաթիվ նշանակումներ առանցքային պաշտոններում, որոնց թվում են Սահմանադրական դատարանի եւ Բարձրագույն ուսումնական խորհրդի նոր անդամները, ինչպես նաեւ երկրում նորաստեղծ 15 համալսարանների ռեկտորները:

Այս ամենը հիմք է տվել առանձնաշնորհյալ ընտրախավի հակառակորդներին Սեզերի արարքը որակել որպես հակազդեցության դրսեւորում ինչպես վարչապետ Էրդողանի, այնպես էլ «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության դեմ: Ավելին, նրանք այդ արարքը նույնացնում են նախագահի թեկնածու Աբդուլլահ Գյուլի հանդիմման խնդրանքը մերժելու Ժողովրդա-հանրապետական կուսակցության ղեկավարների արարքի հետ:

Նրանց կարծիքով, եթե նախագահ Սեզերը հրաժարվելով ծանոթանալ իր իսկ հանձնարարականի հիման վրա Էրդողանի կազմած կառավարության կազմին, ակնհայտորեն խուսափում է սահմանադրական պարտավորությունների կատարումից, ապա նախագահական ընտրությունները բոյկոտելիս Ժողովրդա-հանրապետական կուսակցությունը խախտում է գործող սահմանադրության 102-րդ հոդվածը, որը Մեջլիսի պատգամավորների վրա է դնում նախագահ ընտրելու պարտականությունը:

Հասկանալի է, որ հակադրվելով նախագահի պաշտոնում Աբդուլլահ Գյուլի առաջադրմանը, թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբն էլ գերազանցում է իր իրավասությունները: Սահմանադրության կոպիտ խախտում է նաեւ իրավասությունների աներկբայորեն գերազանցումը: Սա նշանակում է, որ հուլիսի 22-ի խորհրդարանական ընտրություններում Էրդողանի «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության համոզիչ հաղթանակն իբրեւ ջախջախիչ պարտություն անդրադարձել է ոչ միայն երկրում բանակի խոսափողի դեր կատարող Ժողովրդա-հանրապետական կուսակցության եւ բանակին առընթեր գործող նախագահի աշխատակազմի, այլեւ առանձնաշնորհյալ ընտրախավին հովանավորող զինված ուժերի գլխավոր շտաբի վրա:

Թերեւս այդ առումով պատահական չեն Անկարայում շրջանառվող լուրերը, թե Թուրքիայի Հանրապետության նախագահի պաշտոնում Գյուլի ընտրվելու դեպքում հրաժարական է տալու թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ, բանակի գեներալ Յաշար Բույուքանըթը:

Ուշագրավ է հրաժարականի վերաբերյալ Բույուքանըթի պատասխանը լրագրողներին: Թուրքական հանրային հեռուստատեսության վկայությամբ, գլխավոր շտաբի պետը բառացի ասել է. «Չեմ պատասխանում: Ես այդքան էլ նորելուկ չեմ: Խանութը փակ է: Ովքե՞ր են հորինում այս կարգի լուրերը, տեղյակ չեմ: Ոմանք նման լուրեր տարածելու միջոցով ինձ պարտավորեցնում են: Գուցե անգիտակցաբար ինչս ինձ են պարտավորեցրել, չեմ հիշում: Աշխարհում տիրող ճգնաժամն է՞լ իմ մեղքն է: Եթե (հրաժարականս) ի նպաստ Թուրքիայի լինի, կտամ»:

ՏԱԹԵՎ ԾԱՌՅԱՆ

«Լավագույն լիբանանցին մեռած լիբանանցին է, լավագույն արաբը՝ նմանապես»

Այս խոսքերը վերցված են ամերիկացի դիվանագետ Պատրիկ Սիրինգի Արաբական ամերիկյան համալսարանի լրահավաք հեռախոսի վրա թողած կարճ հաղորդագրությունից: Համաձայն Ռոյթերի, Սիրինգն այս հաղորդագրությունը թողել է անցյալ տարի հակալիբանանյան պատերազմի օրերին, ապա ինտերնետային նամակներով հայհոյել է ինստիտուտի տնօրեն Ջեյմս Զոգբիին եւ ավելացրել. «Արաբները, Զոգբին եւ «Հզբոլլահը» այրվելու են դժոխքի կրակում: Մահ Լիբանանին եւ արաբներին»:

Ամերիկացի դիվանագետի դեմ հարուցված գործը պատճառ է դարձել, որ նրա սանձարձակությունները դառնան մամուլի նյութ: Ելնելով դրանից, լրագրողները հարցերով դիմել են ԱՄՆ պետքարտուղարության խոսնակ Սին Մակքորմաքին, իսկ նա առանց մանրամասնելու ասել է, որ Պատրիկ Սիրինգը պաշտոնաթող է արվել, եւ Կոնդոլիզա Ռայսը անընդունելի է համարել նրա խոսքերը:

Օգոստոսի 17-ին նշելով այս ամենի մասին, թուրքական «Ենի Շաֆաք» թերթը նշում է. «Հայտնի չէ, թե երբ են պաշտոնաթող արել Սիրինգին: Նրա դատավարությունը դեռեւս շարունակվում է: Սիրինգն իբրեւ դիվանագետ աշխատել է Միջին Արեւելքի երկրներում, իսկ նախքան պաշտոնից ազատվելը աշխատում էր պետքարտուղարության մարդկային ռեսուրսների բաժնում»:

Հ. Չ.

Հունաստանում կանցկացվեն վաղաժամկետ ընտրություններ

Հունաստանի կառավարությունը որոշել է ժամկետից շուտ՝ սեպտեմբերի 16-ին անցկացնել խորհրդարանական ընտրություններ, որոնք պետք է անցկացվեին 2008 թ. ապրիլին:

Կառավարության պաշտոնական ներկայացուցիչ Թեոդոր Ռուսոպուլոսի խոսքերը վկայակոչելով՝ Ֆրանսպրեսը նշում է, որ աջ կենտրոնամետ կառավարության այդ քայլի նպատակն է ընտրողների աջակցությունն ստանալ երեք տարի առաջ սկսած բարեփոխումները շարունակելու համար:

2004 թ. խորհրդարանական ընտրություններում հաղթելուց հետո Նոր ժողովրդավարություն կուսակցությունը կազմել էր կառավարություն: Կուսակցության գլխավոր մրցակիցը սեպտեմբերյան ընտրություններում լինելու է ձախ կենտրոնամետ Համահունական սոցիալիստական շարժումը՝ նախկին արտգործնախարար Յորգոս Պապանդրեուի գլխավորությամբ:

Խորհրդարան կարող են անցնել նաեւ Կոմունիստական կուսակցությունը, «Միություն» ձախ կուսակցությունը եւ ազգայնական բնույթի «Ժողովրդական ուղղափառ կոչը»:

Գ. Ք.

Բլերը հրատարակիչ է փնտրում իր հուշագրքի համար

Մեծ Բրիտանիայի նախկին վարչապետ Թոնի Բլերը հրատարակիչ է փնտրում իր հուշերի գրքի համար, որի վաճառքից ակնկալում է ստանալ մինչեւ 20 մլն դոլար:

«Սքայ նյուզ» հեռուստաընկերության տվյալներով, հրատարակչի ընտրման եւ նրա հետ Բլերի գրքի լույսընծայման բացառիկ պայմանագրի կնքման գործը հանձնարարված է ամերիկացի իրավաբան Ռոբերտ Բարնեթին: Մի քանի տարի առաջ հենց նա էր մասնակցել ԱՄՆ նախկին նախագահ Բիլ Քլինթոնի «Իմ կյանքը» հուշագրի լույսընծայմանը:

1997 թ. մայիսից մինչեւ 2007 թ. հունիս Մեծ Բրիտանիայի վարչապետի պաշտոնը զբաղեցրած Թոնի Բլերը հրաժարական տալուց հետո նշանակվել է Մերձավորարեւելյան կարգավորման «քառյակի» երկրների հատուկ ներկայացուցչի պաշտոնում:

Այս տարվա հուլիսին լույս տեսավ Բլերի նախկին խորհրդական Ալիստեր Քեմփբելի «Բլերի տարիները» գիրքը, որտեղ հետաքրքրական մանրամասնություններ կան Բլերի 1994-2003 թթ. քաղաքական ու անձնական կյանքի եւ նրա շրջապատի վերաբերյալ: Քեմփբելը իր գրքի դիմաց ստացավ 1 մլն ֆունտ ստեռլինգ:

Գ. Ք.

ՖՐԱՆԿՈՖՈՆ ԱՄԵՐԻԿՈՖԻԼԸ

Սարկոզի. «Ֆրանսիան վերադառնում է ԱՄՆ»

Ֆրանսիայի նախագահ Նիկոլա Սարկոզին երեկ ԱՄՆ-ում ավարտել է իր կարճատեւ արձակուրդը եւ վերադարձել է Փարիզ, որտեղ առաջիկա երկուշաբթի տեղի կունենա նորակազմ կառավարության առաջին նիստը: Ֆրանսպրեսը տեղեկացնում է, որ Սարկոզին արձակուրդն անցկացրել է ԱՄՆ-ի հյուսիս-արեւելքում գտնվող Վոլֆբորո քաղաքում:

Այնտեղ լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ Սարկոզին մասնավորապես հայտարարել է, թե «Ֆրանսիան վերադառնում է ԱՄՆ»: Նախագահի խոսքերով, երկու երկրների եւ ժողովուրդների հարաբերություններում «խնդիրներ չկան»:

«ԱՄՆ-ի եւ Ֆրանսիայի բարեկամությունը ոչ միայն երկու նախագահների, այլեւ երկու ազգերի բարեկամություն է», ընդգծել է Սարկոզին, շեշտելով երկկողմ հարաբերությունների ամրապնդման կարեւորությունը 2008 թ. ԱՄՆ-ում կայանալիք նախագահական ընտրություններից առաջ:

Իր ամերիկամետ տրամադրություններով հայտնի Սարկոզին Ֆրանսիայի պատմության մեջ առաջին նախագահն է, որն արձակուրդն անցկացնում է ԱՄՆ-ում: Երկշաբաթյա հանգստի օրերին նա մասնավորապես հանդիպում է ունեցել նախագահ Ջորջ Բուշի հետ, դիտել արեւելյան ափի որոշ տեսարժան վայրեր:

«Ամեն տարի ԱՄՆ է գալիս ավելի քան 900 հազար ֆրանսիացի, եւ ես դարձա լոկ շատերից մեկը»՝ այսպես է մեկնաբանել Սարկոզին իր հանգստի համար երկրի ընտրությունը:

Գ. Ք.

ԱՄՆ-ում դատվում են ռուսաստանցի համակարգչահեններ

Ամերիկյան դատարանը երեկ մեղադրանքներ է ներկայացրել ռուսաստանցի խարդախ համակարգչահեն Իգոր Կլոպովին, որը ներկայացել էր որպես 73-ամյա միլիարդատեր Չարլզ Ուայլի:

Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հաղորդում է, որ 24-ամյա մոսկվացի Կլոպովը ինտերնետում ֆինանսական տեղեկություններ էր հավաքել «Ֆորբս» հանդեսի հրապարակած 400 ամենահարուստ մարդկանց վերաբերյալ, ապա հանցակիցների հետ կեղծել էր փաստաթղթերը եւ «թափանցել» բանկային հաշիվների մեջ: Հանցախմբի գործունեությունը ֆինանսավորվում էր գողացված վարկային քարտերի միջոցով:

Ուայլի եղբայրները անցիկ իրերի «Մայքլս սթորս» խանութների ցանցը անցյալ տարի վաճառեցին 6 մլրդ դոլարով: Նրանք նաեւ ֆինանսավորում են Հանրապետական կուսակցությանը եւ նախագահ Ջորջ Բուշի հետ սերտ հարաբերություններ ունեն:

2006 թ. նոյեմբերին Վեստչեստեր քաղաքի ոսկերիչներից մեկը փորձեց բանկից տեղեկանալ, թե վավերակա՞ն է արդյոք Չարլզ Ուայլիի անունով տրված 7 մլն դոլարի չեկը: Երբ Ուայլին հայտարարեց, որ ինքը նման չեկ չի ստորագրել, քննիչները կապվեցին Իգոր Կլոպովի հետ եւ իբրեւ հանցակիցներ փորձեցին նրան համոզել, թե գործարքը հաջող է անցել:

ԱՄՆ իշխանությունները պնդում են, թե Կլոպովը համակարգչահենությամբ է զբաղվել իր մոսկովյան բնակարանում: Պարզվեց, որ Կլոպովը Ուայլիի բանկում նրա անունով նոր չեկային գրքույկ է պատվիրել եւ դրանով ձեւակերպել ոսկեղենի գնումը: Այս տարվա մայիսին ռուսաստանցի խարդախը ԱՄՆ մեկնեց իր համար իբր ձեռք բերված ոսկեղենը վերցնելու: Քննիչները նրան դիմավորեցին Դոմինիկյան Հանրապետությունում, նրա հետ մասնավոր օդանավով թռան Նյու Յորք, որտեղ էլ ձերբակալվեց ռուսաստանցին:

Հինգշաբթի օրը Կլոպովի չորս հանցակիցները ձերբակալվեցին Միչիգանում, Ֆլորիդայում, Տեխասում եւ Քենթակիում: Հանցախմբի անդամները մեղադրվում են 1,5 մլն դոլարի հափշտակման եւ 10,7 միլիոնի հափշտակման փորձի, ինչպես նաեւ փողերի լվացման եւ այլ հանցագործությունների մեջ:

Մեղավոր ճանաչվելու դեպքում խարդախները կարող են դատապարտվել մինչեւ 25 տարվա բանտարկության:

Ռուսական օդանավակայաններում ստուգումները խստացվում են

Ռուսաստանի տրանսպորտի նախարար Իգոր Լեւիտինը հրամանագիր է ստորագրել երկրի օդանավակայաններում նախաթռիչքային եւ հետթռիչքային ստուգումների նոր կանոններ մտցնելու վերաբերյալ: ՌԻԱ գործակալությունը հաղորդում է, որ նոր կանոններով խստացվում է ձեռքի ուղեբեռում ամեն տեսակ հեղուկների (այդ թվում՝ ջրի, գելերի եւ աերոզոլների) տեղափոխման կարգը:

Այսուհետեւ հեղուկ պարունակող բոլոր անոթները պետք է փաթեթավորվեն մինչեւ 1 լիտր ծավալով պլաստիկե թափանցիկ փաթեթի մեջ: Անոթներում պետք է լինի մինչեւ 100 միլիլիտր հեղուկ: Յուրաքանչյուր ուղեւոր իրավունք կունենա տանելու հեղուկների միայն մեկ այդպիսի փաթեթ:

«100 միլիլիտրից մեծ տարողության անոթներում հեղուկների տեղափոխումը չի թույլատրվում նույնիսկ այն դեպքում, եթե անոթը լցված է միայն մասնակիորեն», ընդգծվում է փաստաթղթում:

Բացառություն է արվում միայն դեղորայքի, մանկական սննդի եւ հատուկ դիետիկ մթերքների համար: Անոթներով փաթեթները կփակվեն կպչուն ժապավենով, որը կթույլատրվի հանել միայն օդանավում:

«Օդանավակայանի անմաքս առեւտրի խանութներում կամ օդանավում ձեռք բերվող հեղուկները պետք է փակվեն հուսալիորեն կնքված պլաստիկե փաթեթում, որը կհաստատի, որ գնումը կատարված է օդանավակայանի անմաքս առեւտրի խանութներում կամ օդանավում՝ թռիչքի օրը», նշվում է կանոններում:

Անձնական իրերից թույլատրվում է մեկ ուղեւորի հաշվով օդանավ մտցնել մասնավորապես մեկական ջերմաչափ եւ ճնշաչափ, մեկ միանվագ վառիչ, շուտ փչացող մթերքների համար նախատեսված մինչեւ 2 կգ սառույց:

Թույլատրվում է ուղեբեռում մեկ ուղեւորի հաշվով տեղափոխել մինչեւ 5 լիտր ոգելից խմիչքներ՝ ալկոհոլի 24-70 տոկոս պարունակությամբ: Ուղեբեռում հեղուկի եւ 24 տոկոսից ցածր թնդության խմիչքների տեղափոխման սահմանափակումներ չկան:

Ուղեւորների զննությունը կիրականացնի տրանսպորտային ոստիկանությունը՝ օդանավակայանների անվտանգության ծառայությունների հետ համատեղ: Կանոնները թույլատրում են ուղեբեռը ստուգել նաեւ ուղեւորի բացակայությամբ: Ընդսմին ուղեբեռը պետք է բացի ոստիկանության եւ անվտանգության ծառայության աշխատակիցների հանձնաժողովը՝ երկու վկաների ներկայությամբ:

Նախաթռիչքային զննությունից օդանավի ուղեւորի հրաժարման դեպքում նրա տեղափոխման պայմանագիրը համարվում է անվավեր:

Գ. Ք.

Մշակույթ

Ռուդոլֆ Խաչատրյանի հետ իմ երանելի հանդիպումներից մնացին տպավորություններ, ձայնագրություններ, որոնց անդրադառնալն այսօր ցավոտ է, որովհետեւ էլ չի լինի զանգահարել նրան, այս կամ այն առիթով շնորհավորել, լսել նրա ուրախ բարեւը, վարակիչ ծիծաղն ու կատակները: Եվ՝ ամեն զանգի վերջում անպայման այն հարցին պատասխանել, թե՝ «Ի՞նչ նոր բան կա Երեւանում»: Նա մեր վերջին հեռախոսազրույցում դարձյալ ասաց, թե կարոտ է Երեւանին: Նկատի ուներ «Իմ Երեւանը» գեղանկարների շարքը, որ պիտի ավարտեր. «...մի լուսավոր աշնան առավոտ, երբ գամ ու նկարեմ որպես իմ կարոտի հատուցումը իմ Երեւանին»: Ինչպիսի՞ն կլիներ նրա շարքը՝ սյուրռեալիստական իր նո՞ր ոճով, նախկին գեղանկարների՞ ոգով: Այդ շարքերի զուգահեռումի մեջ ինչ տարբերություն էլ նկատենք, խորքում պատկերը նույնն է՝ իր ծննդավայր, իր սիրելի Երեւանը:

Ու հիմա, հրաժեշտի այս օրը, ես վերհիշում եմ մեր հանդիպումները՝ բնավ էլ հավակնություն չունենալով, թե նկարիչ Ռուդոլֆ Խաչատրյանի դիմանկար եմ ներկայացնում: Պարզապես ուզում եմ, շատ եմ ուզում այդ հրաշալի մարդուն մոտենալու առիթ տալ:

Ռուդոլֆ Խաչատրյան. «Ինձ խենթացնում է միայն լույսը՝ լույսից է ծնվում գույնը»

Թե ինչո՞ւ այդ հարցը տվեցի, ես էլ չգիտեմ, բայց այն արդեն հնչել էր.

- Ձեր կարծիքով քանի՞ տարի կապրեք:

Չէ, չխրտնեց, երկու անգամ ինֆարկտ տարած մարդը ծիծաղեց իր վարակիչ, բարձր ծիծաղով.

- Կարծում եմ 80-ին կհասնեմ,- ասաց ու հենց այս 80 թվի վրա տխրեց: Շտապեցի անհարկի հարցիցս հեռանալ.

- Ինչպե՞ս եք շարունակելու Ձեր ճանապարհը:

- Նախ՝ առողջ մնալով, որովհետեւ դեռ շատ անելիք ունեմ, որին հավատում եմ, եւ քանի դեռ հավատում եմ անելիքիս, ուրեմն պիտի ապրեմ: Հենց որ անելիքս սպառվի, եւ ես անօգտակար լինեմ նոր բան ստեղծելու, անիմաստ է ապրելը, եւ այն ժամանակ ես կմեռնեմ: Ես կարծում եմ, որ Աստված ինչ որ մեզ տվել է, պիտի վերցնի, չի թողնում ոչինչ: Դա էներգիա է, որ մեզ հետ է մեր կենդանության օրերին: Ես անվերջ ստանում եմ այդ էներգիան, ես դրանով եմ ստեղծագործում: Այսօր էլ գիտեմ, որ դեռ շատ անելիք ունեմ:

Չհասցրեց:

Շա՜տ բան չհասցրեց, ինչպես սովորաբար չեն հասցնում բոլոր մեծերը, որովհետեւ սովորական մահկանացուներիս կիսատ թողածն է, որ միայն մեր կիսատն է մնում: Իսկ Ռուդոլֆ Խաչատրյանի չհասցրածը բոլորիս կիսատը մնաց:

... Մեր այդ զրույցը կայացել է 1997-ի ամռանը, երբ նոր ցուցադրումներով ներկայացել էր Հայաստանի ազգային պատկերասրահի:

Ցուցահանդեսից զատ Ռուդոլֆն ուրիշ մի ցանկություն էլ էր փայփայում՝ արվեստանոց ունենալ Երեւանում: Այն Երեւանում, ուր ծնվել ու մեծացել է, ուր աշակերտել էր Երվանդ Քոչարին, ուր **«Իմ Երեւանը»** գեղանկարների շարք էր սկսել նկարել եւ այն ավարտին հասցնել էր ուզում: Ինչ-ինչ պատճառներով արվեստանոցի խնդիրը չլուծվեց, եւ Ռուդոլֆ Խաչատրյանը (գուցե մի քիչ նեղված, գուցե մի քիչ ափսոսանքով) վերադարձավ Մոսկվա: Հետո՝ Լոնդոն, հետո նորից Մոսկվա, եւ Երեւանն այլեւս չտեսավ իր սիրելի նկարչին: Նա շատ բան էր ուզում՝ մեն մի արվեստանոց, որ կարողանար հայրենիքում ստեղծագործել: Մեծ ծրագրեր էր կապել դրա հետ՝ Երեւանին նվիրված նկարների շարքի մասին արդեն ասացինք: Նաեւ դասընթացներ էր ուզում անցկացնել նկարելու ձիրք ու եռանդ ունեցող երիտասարդների համար: Դրանք գեղարվեստի ինստիտուտո՞ւմ կանցկացվեին, ուսումնարաննե՞րում, թե՞ դպրոցներում, էական չէր: Ինձ համար գոնե, կարեւոր էր, որ այդ մեծ նկարչի ներկայությունը լիներ Երեւանում:

Չեղավ: Ու մենք հիմա ցավալիորեն հասկացանք, որ մի խոշոր անհատի, հայի մի լավագույն տեսակի «ուղարկեցինք» հեռուներում ապրելու, հեռուներում ստեղծագործելու: Հիմա արդեն ե՛ւ ուշ, ե՛ւ անօգուտ գործ է՝ փորփրել, հորինել պատճառներ, որոնք նրա հեռացման համար, գուցե թե ոչ էական, բայց ցավալի առիթներ եղան:

Սա այլ թեմա է, անպայման մի օր գրելի թեմա, քանզի այսօրինակ տրամադրություն մեզ պատում է ամենուր եւ ամեն անգամ, երբ մեծ կորուստները տվյալ պահին մի քիչ թափ են տալիս մեզ, ու, ժամանակ անց, ավա՜ղ, մենք դարձյալ նույն անտարբերն ենք դառնում, Դանթեի տագնապի հանգույն՝ «...ամենասարսափելին բարոյական ճգնաժամի ժամանակ չեզոք մնալն է»:

Հարազատ միջավայրի ջերմության պակաս զգո՞ւմ էր Ռուդոլֆը՝ այնտեղ, Լոնդոնում կամ Մոսկվայում: Նա վեր էր կանգնած ամեն մանրմունր հարցերից եւ այդ զգացումը երբեւէ կոնկրետ դեմքերի, իրեն առնչվող լուծված-չլուծված խնդիրներով չէր պայմանավորում: Հայրենիքի զգացողությունը նա տիեզերական մեծության էր բերում, «ուր Աստված է, եւ Աստված միշտ մեր մեջ է»: Նա չէր հավատում հայրենիքից կամովին հեռացածների այն խոսքերին, թե՝ կարոտում ենք:

- Կարոտելու իրավունքը,- ասում էր,- **պիտի կարողանաս ձեռք բերել՝ քո մի լավ գործով, քո բարի անունով, որ քեզանով քո երկիրը հիշեն՝ իր բոլոր դրական կողմերով: Արտասահմանում, օրինակ, ինձ ընդունում են ինչպես բոլոր այն նկարիչներին, ովքեր իրենցից ինչ-որ բան ներկայացնում են: Բայց մի բան շեշտեմ՝ հայրենիքում քո հարազատի ջերմությունն է, այնտեղ՝ ինտելեկտուալ ջերմությունը: Ասենք, Լոնդոնում օտարականն իմ արվեստը չի դիտում որպես այս կամ այն ազգի ներկայացուցչի ցուցադրած: Ասել է՝ ազգային խնդիրներ չեն դնում: Նրանք նայում են՝ մե՞ծ արվեստ է, թե՞ իրենից բան չի ներկայացնում, մե՞ծ խնդիրներ են դրված, թե՞ փոքր, առաջավո՞ր արվեստ է, թե՞ ոչ: Նրանց հետաքրքրում է զուտ արվեստը:**

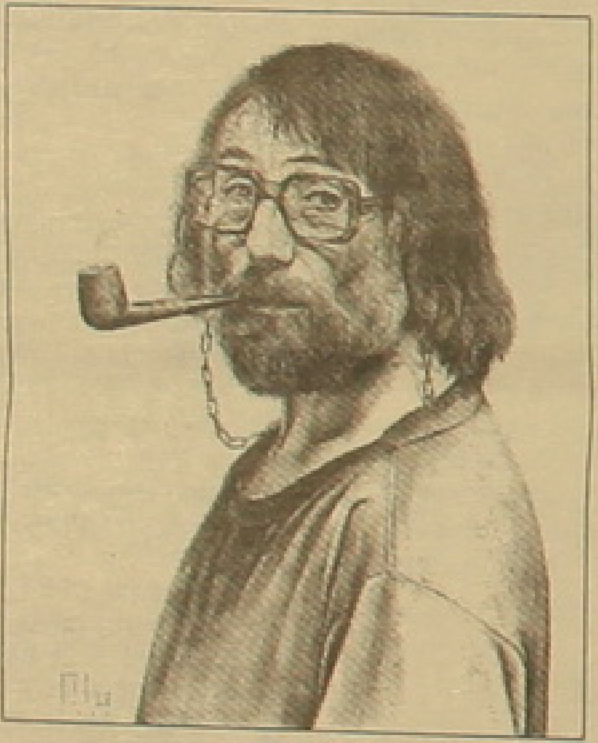

Լոնդոնում, թե Մոսկվայում ապրած տարիներին, տարբեր երկրներում բացված իր ցուցահանդեսներում Ռուդոլֆ Խաչատրյանը միշտ առիթը բաց չի թողել խոսելու Հայաստանի, իր ծննդավայր Երեւանի ու իր Մեծն ուսուցիչ Երվանդ Քոչարի մասին: Արվեստագետներին միշտ տրվում է, չէ՞, այն հարցը, թե ո՞վ է եղել ձեր անցած արահետի առաջին ուղեկիցը:

- Իմ երջանկությունն այն է, որ ես 15 տարեկանում ծանոթացա Երվանդ Քոչարի՝ ինտելեկտուալ, նուրբ, մեծ արվեստագետի հետ: Քոչարն ինձ ծանոթացրեց մեր մշակույթի բոլոր մեծերի հետ: Նրանց բոլոր հանդիպումներին ես կայի: Դա մի ամբողջ աշխարհ էր, գեղեցիկ, իմաստուն, անմոռաց աշխարհ՝ Վահրամ Փափազյան, Հրաչյա Ներսիսյան.... Հայ ոգու իմաստը, աշխատասիրությունը, հաղթանակները, էներգիան, արվեստը ըմբռնելու կարողությունը ես այդ մարդկանցից եմ սովորել: Մեծերն իրար հետ միասին մի հսկա ուժ էին, որը ես ստանում էի: Անշուշտ, Աստծո մասը խառն էր, որ ես նրանցից կարող էի վերցնել, որ կարող էի ավելորդ չդառնալ այդ միջավայրում: Առանց դրա ես իմ ճանապարհը չէի գտնի:

Ռուդոլֆը չէր մոռանում շեշտել նաեւ մեկ այլ հանգամանք, որ Քոչարի վարպետությունը, միշտ ուսուցիչ լինելը նաեւ այն էր, որ նա սովորեցնում էր հարկավոր պահին ինքնուրույն ճանապարհը գտնելու ուղին: Եվ Ռուդոլֆ Խաչատրյանը գտավ իր այդ ուղին. **«Ես որ Քոչարի ազդեցության տակ եմ եղել, հետո բոլորովին ուրիշ ճանապարհով եմ գնացել: Այսինքն՝ կուլտուրաները մենք վերցնում ենք, եւ ոչ միայն ազգային, հետո այդ հենքի վրա կառուցում ենք մերը»: Թե չէ, օրինակ, ասում են այսինչի դպրոց, այսինչի դպրոցի հետեւորդ: Ես դա մասամբ եմ ընդունում.**

- Ինձ թվում է, որ դպրոց գոյություն չունի: Ամեն մի իսկական արվեստագետ գալիս է իր ասելիքով, ինքն ասում է իր ասելիքը եւ դրանով վերջացնում: Օրինակ, Լեոնարդոյին կամ Ռեմբրանդտին անհնար է շարունակել, նրանց ո՞նց շարունակես, նրանք կատարյալ են, նրանց ստեղծածը ավարտուն ասելիքն է: Բայց կան ազդեցություններ կողմեր, որոնք ընկնում են ազդեցության տակ, նկատվում է նման ազդեցության մեծ հոսանք, հանճարի ազդեցության տակ եղողները հետագայում ասում են՝ դա դպրոց էր, ու իրենք սովորեցին եւ շարունակում են այդ գիծը: Բայց, օրինակ, Ռուբենսն աշակերտներ շատ ուներ, նրանցից միայն մեկն առանձնացավ, մյուսները աշակերտ էլ մնացին: Նրանք նույնիսկ Ռուբենսի ոճով նկարել գիտեին, բայց դա Ռուբենս չէր: Նրանք ոչ մի նորություն չէին ասում, նրանք սեւ գործն էին անում՝ խոսքը Ռուբենսինն էր: Այնպես որ, կարծում եմ, թե այդ դպրոց ասած հասկացողությունը հարաբերական է, մի քիչ այլ կերպ պիտի մոտենալ դրան: Կամ հիմա ասում են՝ սարյանական դպրոց: Սարյանի ի՞նչն են շարունակում, Քոչարի ի՞նչը շարունակես: Ես որ Քոչարի ազդեցության տակ եմ եղել, հետո բոլորովին ուրիշ ճանապարհով եմ գնացել: Այսինքն, կուլտուրաները մենք վերցնում ենք, եւ ոչ միայն ազգային, հետո այդ հենքի վրա կառուցում ենք մերը:

Ճեպազրույց

- Հաճա՞խ եք զայրանում:

- Չէ, չեմ զայրանում, պարզապես շատ էմոցիոնալ եմ: Դա առողջ հատկանիշ է, դա էներգիայի աղբյուրն է, այսինքն՝ ես չեմ կարող ոնց որ նկարչության մեջ չդնել ինձ, խոսակցության մեջ էլ նույնն եմ ես: Խոսելն էլ ստեղծագործական պրոցես է, այ, հիմա մենք ստեղծագործում ենք իրար հետ:

- Սիրո զգացումը Ձեր մեջ:

- Միշտ է: Ես անընդհատ սիրահարված եմ:

- Որպես սիրահար ինչպիսի՞ն է Ռուդոլֆ Խաչատրյանը:

- Գեղեցիկ է:

- Այսօրվա Հայաստանի եւ վաղվա Հայաստանի մասին Ձեր պատկերացումները:

- Ես գտնում եմ, որ հիմա դեռ շատ դժվարին ժամանակներ ենք ապրում, բայց բավականին փոխվել է: Հիմա ավելի շատ ժպիտներ եմ տեսնում, լույս կա, կյանքը շարժվում է, ապագան պիտի լավ լինի: Համբերություն իմ ժողովրդին, այս է ցանկությունս:

- Ապագա նկարների իմաստով, ինչ պատկերներ եք տանում հիմա Ձեզ հետ:

- Ես նկարների պատկերներ չեմ տանում: Նկարչությունն իմ մեջ անընդհատ կա, շարունակվում է ինքն իրեն, ես չեմ մտածում նկարչության մասին: Չկա ինձ մոտ թեմաների հասկացություն:

- Ո՞ր գույնն է Ձեզ խենթացնում:

- Ինձ խենթացնում է միայն լույսը, ես լույսի նկարիչ եմ, որովհետեւ սկիզբը լույսն է, լույսից է ծնվում գույնը: Ես սիրում եմ ամենաառաջինը, սկիզբը ամեն ինչի: Այնտեղից եմ դուրս գալիս:

- Մենության պահերին ինչո՞վ եք զբաղվում:

- Մտածում եմ: Դա իմ ազատությունն է, եւ մենության պահին ես կարողանում եմ մտածել:

-Մարդկանց մեջ ո՞ր հատկանիշն եք սիրում:

- Ներքին ազատություն ունենալը: Եթե չկա ներքին ազատությունը, մարդը կատարյալ չի կարող լինել: Ամենամեծ, ամենակարեւոր բանը ներքին ազատությունն է:

- Ձեր սիրած բանաստեղծությունը:

- Վահագնի ծնունդն է, դա նաեւ միֆոլոգիա է, եւ որովհետեւ այսօր ես նորագույն միֆոլոգիայի ստեղծողն եմ կերպարվեստում, ուրեմն Վահագնի ծնունդը համարում եմ հանճարեղ, մի շատ անբացատրելի երեւույթ մեր հայ իրականության մեջ, որ Խորենացին ստեղծեց:

- Հնարավո՞ր է, որ մի օր մի հանճարեղ կտավ ունենանք այդ թեմայով:

- Ոչ, որովհետեւ ես չեմ սիրում նկարչության մեջ գրական թեմա, ես Վահագնի ծնունդը երեւի ամեն օր եմ անում իմ ձեւի մեջ, դա նկարչական ձեւ է, դրանք տարբեր բաներ են: Ես երբեք իլյուստրացիայի չեմ ենթարկում իմ մտքերը, ես արվեստը համարում եմ պլաստիկ, ֆորմալ ձեւ, որն ինքն արդեն մեծ բովանդակություն ունի:

- Նկարելիս Ձեր շուրջը լռությո՞ւն է, թե երաժշտություն:

- Լռություն է: Լռությունն ամենամեծ բանն է, դա նույնն է, ինչ-որ երկինքը, տիեզերքը, աշխարհը, ձայներն ինձ պետք չեն, ես ինքս եմ ձայն ստեղծում, նկարչությունն իր ձայնն ունի, ամեն նկար ունի իր ձայնը, դա մենք չենք լսում, բայց կա այդ ձայնը ներսում, դա միայն լռության պահին պիտի ստեղծես. երբ կան ուրիշ ձայներ, խանգարում են:

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՊԱՊԻԿՅԱՆ

ՈՍԿԵՐՉՅԱՆ-ՉԱՐԽՉՅԱՆ

Հովիկ Չարխչյանը բժշկական դեպք է

Սուլամիթ Շալիթի վերջին նամակներից մեկում՝ ուղղված Պարույր Սեւակին (նամակում եղած ակնարկները թույլ են տալիս ենթադրել, որ այն գրվել է 1960 թ. հունվարի 16-ին, ինչպես կարծում է Հովիկ Չարխչյանը) այսպիսի տողեր կան. «Եթե բնությունը մարդուն խելք է տալիս, ինչն է նրան խանգարում խելացի լինել»: Չգիտեմ, այս տողերը կարդացե՞լ է «Սուլամիթա. Սեւակի մեծ սերը» գրքի հեղինակ Հովիկ Չարխչյանը, բայց որ չի հասկացել՝ պարզ է միանգամայն: Այլապես փեշերը քաշած շատ չէր վազի «Շանթ» հեռուստաընկերություն եւ 2007 թվականի հուլիսի 30-ին «Հորիզոն» ծրագրում չէր հայտարարի, որ Պարույր Սեւակը ժամանակին եղել է ՊԱԿ-ի գործակալ: Արդ, երբ մենք **«Ազգ»** թերթի օգոստոսի 14-ի համարում մեր զարմանքն ու զայրույթը հայտնեցինք, այս անգամ էլ վազեց «Հայկական ժամանակ» թերթի խմբագրություն եւ այնտեղ հայհոյախոսություն տարավ: Ի դեպ, այստեղ հերթական սուտն է ասել, հայտարարելով, որ **«Ազգում»** իր պատասխանը մերժել են: Նա ոչ մի նյութ էլ **«Ազգի»** խմբագրություն չի բերել:

Անկեղծ ասած, մեր առաջին վերաբերմունքը զայրույթն էր: Բայց կարճ խորհելուց հետո զգացինք, որ գործ ունենք բժշկական դեպքի հետ: Մարդը բացահայտ տառապում է սադո-մազոխիստական, նաեւ մեծամոլական ախտանիշներով: Ինքն իրեն բացահայտ հանճար է պատկերացնում, որը «թռիչքի մեջ է, ազատ սավառնում է, անկաշկանդ խոյանք» ունի: Լավ, եթե ունի, եթե ինքն իրեն ամենաքիչը Գրիգոր Նարեկացուն հասանելի աթոռին է նստած տեսնում, ինչո՞ւ է հայհոյում Սերգեյ Գալոյանին, ով պարզապես ներկայացնում է Հովիկ Չարխչյանի խոսքը՝ առանց խմբագրման եւ առանց փոփոխության: Այս հարցին ինքն էլ պատասխանում է. «Սույն թեման (Պարույր Սեւակի կյանքի եւ գործունեության քննությունը- Ս.Գ.) վաղուց է դադարել սույն գրականագիտության մենաշնորհը լինել: Արտոնյալների մի սակավաթիվ կոհորտա այն յուրացրել եւ գործածում է միայն մասնավոր կարիքների համար: Հանդգնել ընդամենը ձեռք մեկնել դրան, եւ անմիջապես գործի կդրվի թիկունքում պահված մտրակը...»: Այս խոսքերը սազական են մազոխիստին, թե՞ ահաբեկչին: Չգիտեմ, թող բժիշկները որոշեն:

Հավանաբար շատ զգայուն է Հովիկ Չարխչյանի հոգին, որ հուզվում է ամեն առիթով: Այս մի քննադատությունն էլ է ազդել նրա վրա, որ հիմա էլ ցանկություն է առաջացել դուրս նետվել պատուհանից: Աստծո սիրուն, այդ բանը մի արա: Մի արա անգամ այն պատճառով, որ Լեւոն Անանյանը գրող է, դու գրող չես: Է, ինչ անենք, ես ինքս գրող-գրականագետ կոչումով հանդես չեմ գալիս «Շանթի» եթերում (այն, ինչ որ անում ես դու), բայց հո դրա պատճառով համազգային ողբի կոչ չե՞մ անում:

Հովիկ, ես ցավում եմ քո չկայացած կյանքի, քո անպտուղ վաստակի, քո վատ դաստիարակության, մարդկային քո թշվառության եւ աղքատիկ հոգու համար, որի համար, հավատա, ես չեմ մեղավորը:

Չեմ ուզում քեզ խորհուրդ տալ: Միեւնույն է, դու դեռ չես հասունացել խորհուրդ ընդունելու համար: Միայն զարմանում եմ, որ դու ինչու քո երկհատոր գրքում չես դրել Սուլամիթ Շալիթի 1998 թվականի նոյեմբերի 27-ին գրած եւ Երեւան ուղարկած նամակը, եթե հայտարարում ես, թե լիակատար ճշմարտության բացահայտման ես ձգտում: Թե՞ այս նամակը, ինչպես նաեւ ինձ ու քեզ հայտնի ուրիշ փաստաթղթեր եւս կկործանեին քո կուռքի՝ Սուլամիթայի լուսավոր պատկերը:

Մի խորհուրդ, այնուամենայնիվ, ուզում եմ տալ. գրելուց առաջ մտածիր: Դա քեզ ձախողումներից հեռու կպահի: Մեջքդ ծածկիր:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Խմբ. կողմից.-Այս նյութը երեկ հեղինակը տարել էր «Հայկական ժամանակ» թերթի խմբագրություն, սակայն թերթի գլխավոր խմբագիր Նիկոլ Փաշինյանը մերժեց տպագրել Հովիկ Չարխչյանի հայհոյախոսության պատասխանը:

Արոնյանը դահդանեց չեմպիոնի տիտղոսը

Հայ շախմատիստների առաջատար Լեւոն Արոնյանը շախմատային իր կարիերայում նոր, փայլուն նվաճման հասավ: Մայնցում 4 գրոսմայստերների միջեւ անցկացված Ֆիշերի շախմատի վարկածով աշխարհի առաջնությունում Արոնյանն իրեն գերազանց դրսեւորեց՝ կրկին ճանաչվելով ուժեղագույնը: Անցած տարի նա Մայնցում Ֆիշերի շախմատի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսին էր արժանացել՝ եզրափակիչում պարտության մատնելով ռուսաստանցի Պյոտր Սվիդլերին:

Եվ ահա Արոնյանին հաջողվեց պահպանել իր տիտղոսը: Այս անգամ նա առավելության հասավ արագ շախմատում մեծ հաջողությամբ հանդես եկող հնդիկ գրոսմայստեր Վիշվանաթան Անանդի նկատմամբ: Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, 4 գրոսմայստերների մրցավեճում լավագույն արդյունքի էին հասել Լեւոն Արոնյանը (4,5 միավոր) եւ Վիշվանաթան Անանդը (4), որոնք էլ 4 պարտիայից բաղկացած մրցախաղում վիճարկեցին չեմպիոնի տիտղոսը:

Արոնյանը հաջող սկսեց մրցախաղը՝ արդեն 28-րդ քայլում պարտության մատնելով սեւերով խաղացող Անանդին: 2-րդ եւ 3-րդ պարտիաները բավական համառ բնույթ կրեցին ու երկարատեւ պայքարից հետո (համապատասխանաբար 71-րդ եւ 75-րդ քայլերում) ավարտվեցին ոչ-ոքի: Ամեն ինչ պետք է վճռեր վերջին՝ 4-րդ պարտիան: Սպիտակներով հանդես եկող Անանդին հաջողվեց 53-րդ քայլում առավելության հասնել մրցակցի նկատմամբ եւ հավասարեցնել հաշիվը (2-2): Ուստի չեմպիոնի հարցը վճռվեց լրացուցիչ մրցախաղում: Կայծակնային մրցախաղում Լեւոնը մրցակցի նկատմամբ առավելության հասավ 1,5-0,5 հաշվով եւ կրկին հռչակվեց աշխարհի չեմպիոն, ինչի առթիվ շնորհավորում ենք տաղանդաշատ գրոսմայստերին:

Այժմ Արոնյանը Մայնցում կվիճարկի արագ շախմատի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը: Այս հաղթանակը հայ գրոսմայստերի համար չափազանց կարեւոր է նաեւ հոգեբանական առումով, քանի որ սեպտեմբերին Մեխիկոյում նրան հարկ կլինի յոթ ուժեղագույն շախմատիստների հետ մրցավեճում վիճարկել աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը: Ինչպես հայտնի է, Վիշվանաթան Անանդն այդ մրցաշարի մասնակիցներից մեկն է:

3-րդ տեղը զբաղեցրեց ֆրանսիացի Էթիեն Բաքրոն, որը 3-1 հաշվով պարտության մատնեց Ռուսլան Կասիմջանովին: Առաջին երկու պարտիաներն ավարտվեցին ոչ-ոքի, հաջորդ երկու մրցախաղերում ֆրանսիացի շախմատիստը հաղթեց:

Մեկնարկում են Համահայկական 4-րդ խաղերը

Այսօր Վազգեն Սարգսյանի անվան «Հանրապետական» մարզադաշտում ժամը 21-ին կսկսվի 4-րդ Համահայկական խաղերի բացման հանդիսավոր արարողությունը, իսկ հաջորդ օրվանից աշխարհի 94 քաղաքների 2500 մարզիկներ կսկսեն իրենց մրցավեճը ծրագրում ընդգրկված 10 մարզաձեւից (բասկետբոլ, ֆուտբոլ, ֆուտզալ, վոլեյբոլ, թեթեւ ատլետիկա, թենիս, սեղանի թենիս, շախմատ, լող, բադմինտոն): Քաղաքների եւ մասնակից մարզիկների քանակով այս խաղերը նախորդների համեմատ ռեկորդային են: Նշենք, որ մասնակիցների առումով ռեկորդային էին 3-րդ խաղերը (1559 մարզիկ), իսկ ահա 2-րդ խաղերին մասնակցում էին 86 քաղաքների ներկայացուցիչներ:

Սպորտի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարությունում կայացավ 4-րդ Համահայկական խաղերի չորս մարզաձեւերի վիճակահանությունը: Հարկ է նշել, որ ֆուտբոլի մրցաշարի մրցակարգը մեծ դժգոհություն առաջացրեց հատկապես սփյուռքի մեր հայրենակիցների շրջանում, որոնք առաջարկեցին փոփոխել կարգը: Բանն այն է, որ ըստ նախապես մշակված ծրագրի, ֆուտբոլի մրցաշարի մասնակից 18 թիմերը պետք է բաժանվեին 6 խմբի: Այդ դեպքում նախնական փուլում յուրաքանչյուր թիմ 2-ական հանդիպում պետք է անցկացներ: Եվ ահա սփյուռքահայ պատվիրակներն արդարացիորեն բողոքեցին, որ հեռավոր երկրներից Հայաստան հասնելն ու ընդամենը 2 խաղ անցկացնելը բավարար չէ, ուստի առաջարկեցին թիմերին բաժանել 4 խմբի, որպեսզի նվազագույնը 3 կամ 4 խաղ անցկացնի յուրաքանչյուր թիմ: Բայց նման մրցակարգի դեպքում մրցումներին հատկացված օրերը (օգոստոսի 19-21, 23-26) չէին բավականացնի: Ամբողջ հարցն այն է, որ համաշխարհային կոմիտեի որոշմամբ օգոստոսի 22-ը հայտարարված է հանգստի օր, որը թիմերը պետք է օգտագործեն Հայաստանին ծանոթանալու համար: Ստեղծված իրավիճակին ստիպված էր միջամտել սպորտի եւ երիտասարդության հարցերի նախարար Արմեն Գրիգորյանը: Ի վերջո, սփյուռքի պատվիրակների պահանջն ընդունվեց եւ որոշում կայացվեց ֆուտբոլի մրցումներ անցկացնել նաեւ օգոստոսի 22-ին:

Եվ այսպես, ֆուտբոլի մրցաշարի 18 մասնակիցները վիճակահանությամբ բաժանվեցին 4 խմբի: 1-ին եւ 2-րդ խմբերում, որոնց հանդիպումները կկայանան համապատասխանաբար Արարատում եւ Արտաշատում, հանդես կգան 5-ական թիմեր, 3-րդ եւ 4-րդ խմբերում (Աշտարակում եւ Աբովյանում)՝ 4-ական:

Ահա խմբերի կազմերը.

1-ին խումբ

Դոնի Ռոստով, Ստամբուլ, Ֆրանկֆուրտ, Ստեփանակերտ, Թբիլիսի:

2-րդ խումբ

Բեյրութ, Բուենոս Այրես, Նիկոսիա, Լոս Անջելես, Գյումրի:

3-րդ խումբ

Սթահան, Ալմելո, Երեւան, Բրյուսել:

4-րդ խումբ

Բառնաուլ, Նիժնեվարտովսկ, Գլենդել, Թեհրան:

Քառորդ եզրափակիչ կմտնեն խմբերում 1-2-րդ տեղերը զբաղեցրած թիմերը: Եզրափակիչ հանդիպումը կկայանա օգոստոսի 26-ին, «Հանրապետական» մարզադաշտում: Նույնպիսի սկզբունքով կատարվեց նաեւ ֆուտզալի մրցաշարի վիճակահանությունը: Ահա խմբերի կազմերը:

1-ին խումբ

Փարիզ, Ստամբուլ, Երուսաղեմ, Մոնրեալ, Վլադիմիր:

2-րդ խումբ

Երեւան, Մարսել, Թբիլիսի, Նիժնեվարտովսկ, Սան Պաուլո:

3-րդ խումբ

Բեյրութ, Գյումրի, Վիեննա, Թեհրան:

4-րդ խումբ

Մանչեստր, Ղամշլի, Վանաձոր, Բուենոս Այրես:

Ինչպես միշտ, Համահայկական խաղերում մեծ հետաքրքրություն է ներկայացնում բասկետբոլի մրցաշարը: Այս մարզաձեւը լայն տարածում ունի սփյուռքում: Տղամարդկանց մրցաշարում հանդես կգան 21 թիմեր, որոնք բաժանվել են 5 խմբի: Կանանց թիմերը վիճակահանությամբ ընդգրկվեցին 3 խմբերում:

Վոլեյբոլի մրցաշարի մասնակից կանանց 10 թիմերը եւ տղամարդկանց 11 թիմերը բաժանվեցին 2 խմբի: Մյուս մարզաձեւերից մասնակիցների վիճակահանությունը կկայանա վաղը:

Անաստասյանը կրկին առաջատարների խմբում է

Աբու Դաբիի շախմատի մրցաշարի վերջին տուրերում բավական հաջող են հանդես գալիս Արտաշես Անաստասյանն ու Կարեն Ասրյանը: 5-րդ տուրում Արտաշես Անաստասյանը սպիտակներով պարտության մատնեց միջազգային վարպետ Գոդալին ու վաստակեց 4 միավոր: Տուրը հաջող էր նաեւ Կարեն Ասրյանի համար, որը սեւերով հաղթեց Սարհուն Ղուլիեւին: Ասրյանն իր օգտին գրանցեց 3,5 միավոր: Քնարիկ Մովսիսյանը սեւերով ոչ-ոքի ավարտեց պարտիան ադրբեջանցի Զեյնաբ Մամեդյարովայի հետ ու վաստակեց 2,5 միավոր:

5 տուրից հետո Արտաշես Անաստասյանը Լեւան Պանցուլայայի, Շեխար Գանգուլիի եւ Մորտեզա Մահջուբի հետ 4 միավորով բաժանում է 2-5-րդ տեղերը: Իսկ աղյուսակը շարունակում է միանձնյա գլխավորել եգիպտացի գրոսմայստեր Բասեմ Ամինը: Հինգերորդ տուրում նա շարունակեց հաղթարշավը՝ պարտության մատնելով Եվգենի Միրոշնիչենկոյին: Ամինն առայժմ 100 տոկոսանոց արդյունք է ցույց տվել:

6-րդ տուրում շատ հետաքրքրական մրցավեճ է սպասվում Արտաշես Անաստասյանի եւ առաջատար Բասեմ Ամինի միջեւ: Հայ շախմատիստն այդ պարտիայում խաղալու է սպիտակներով: Կարեն Ասրյանի մրցակիցը կլինի Յանկովիչը, իսկ Քնարիկ Մովսիսյանը կհանդիպի Արջուն Սալեի հետ:

Մրցաշարում եռիշխանություն է

Շախմատի «Ակրոպոլիսի գավաթի» 3-րդ տուրում մրցաշարի միակ հայ մասնակից Էլինա Դանիելյանը սեւերով ոչ-ոքի ավարտեց պարտիան հույն Սոտիրիոս Լոգոթետիսի հետ: 3 տուրից հետո հայ շախմատիստուհին 1,5 միավորով 40-րդ տեղում է: 4-րդ տուրում նա սպիտակներով կմրցի Աննա Բուրտասովայի հետ:

3 տուրից հետո մրցաշարում եռիշխանություն է: 3-ական միավորով աղյուսակը գլխավորում են Իսրայելը ներկայացնող Իլյա Սմիրինը, լիտվացի Էդուարդաս Ռոզենտալիսը եւ ռումինացի Միրչեա Պարլիգրասը: Սմիրինը հաղթեց Գրիվասին, Ռոզենտալիսն առավելության հասավ Եսենի նկատմամբ, Պարլիգրասն էլ պարտության մատնեց Էրդոգդուին:

Լավագույնն առայժմ Սարգսյանի արդյունքն է

Գերմանիայի Մայնց քաղաքում շարունակվում է շախմատային փառատոնը: Պայքարի մեջ են ներգրավվել նաեւ հայ շախմատիստներ Գաբրիել Սարգսյանը, Ռաֆայել Վահանյանը, Տիգրան Պետրոսյանը, Վլադիմիր Հակոբյանն ու Սերգեյ Գալդունցը: Նրանք մասնակցում են արագ շախմատի մրցաշարին:

Մրցումների առաջին օրը մասնակիցներն անցկացրին 5 պարտիա: Հայաստանի շախմատիստներից բոլորից հաջող հանդես եկավ Գաբրիել Սարգսյանը, որը վաստակեց 4,5 միավոր: Տիգրան Պետրոսյանը տարավ չորս հաղթանակ, կրեց մեկ պարտություն: Հակոբյանն ու Գալդունցն իրենց օգտին գրանցեցին 3,5-ական միավոր, իսկ Ռաֆայել Վահանյանը՝ 3:

Բոլորից հաջող հանդես եկան ադրբեջանցի Շահրիյար Մամեդյարովը, Գատա Կամսկին ու Զոլթան Ալմաշին, որոնք շահեցին բոլոր 5 պարտիաները:

Մրցակարգը փոփոխվել է

ՖԻՖԱ-ն որոշակի փոփոխություններ է մտցրել ֆուտբոլի աշխարհի ակումբային առաջնության մրցակարգում: Եթե նախկինում աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը վիճարկում էին վեց աշխարհամասերի ուժեղագույն ակումբները, ապա այս տարվա դեկտեմբերին Ճապոնիայում կայանալիք մրցաշարում հանդես գալու իրավունք է տրվել նաեւ Օվկիանիայի չեմպիոնին: Այսպիսով, այս տարի մրցաշարին կմասնակցի 87 թիմ: Նրանցից չորսն արդեն հայտնի են: Դրանք են «Միլանը», «Բոկա Խունիորսը», մեքսիկական «Պաչուկան» եւ նորզելանդական «Ուեյտեկերե Յունայթեդը»:

Ավելացել է նաեւ մրցաշարի մրցանակային հիմնադրամը: Այժմ այն կազմում է 16 մլն դոլար, ինչը մեկ մլն-ով գերազանցում է նախկին գումարը: Չեմպիոնը որպես պարգեւ կստանա 5 մլն դոլար, երկրորդ տեղը գրաված թիմը՝ 4 մլն, 3-րդը՝ 2,5, 4-րդը՝ 2, 5-6-րդ տեղերը զբաղեցրած ակումբները՝ 1-ական մլն, 7-րդը՝ 500 հազար դոլար:

Մրցանակային հիմնադրամը կաճի

Թենիսի ԱՄՆ-ի բաց առաջնության մրցանակային ընդհանուր հիմնադրամն այս տարի կկազմի 19,6 մլն դոլար: Այն մեկ մլն դոլարով գերազանցում է նախորդ տարվա ցուցանիշը: Այս տարի կանանց եւ տղամարդկանց մենախաղերի հաղթողները կստանան 1,4 մլն դոլար նախորդ տարվա 1,2-ի դիմաց:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ՄԲԱՇՁԲ-07/129» ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարության կարիքների համար Մ-11, Մարտունի- Վարդենիս-Ադր. սահման կմ 11+878-ում կամուրջի (Գեղարքունիքի մարզ) հիմնանորոգման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 3000.0 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» Երեբունու մասնաճյուղ, «Բեջ-գալ» ՍՊԸ-ի N 247723006158 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25, համաձայնողական քարտուղար Գ. Մարկոսյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 15.30-ն:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ԱՔՍԱ

Քյուրքչյանն ու Ուզունյանն ընդդեմ Աքսայի

Kyurkjian, et. al, v. AXA, S. A., et. al., Case No: CV 02-01750 and Ouzounian, et. al., v. AXA, S. A., et. al., Case No: CV 05-02596 (Collectively, the «Actions»), in the United States District Court, Central District of California, (the «Court»)

Բոլոր նրանք, ովքեր ԱՔՍԱ-ի մոտ ապահովագրություն ունեցող անձանց ժառանգորդներն են եւ շահագրգռված են հայց ներկայացնել վերոնշյալ դատերի կապակցությամբ, կարող են ԱՔՍԱ-ի ապահովագրյալների ցանկը ուսումնասիրել դիմելով

www.armenianinsurancesettlementAXA.com
ինտերնետային կայքին:

Հայցի դիմումը եւ այն լրացնելու կարգը տրված է անգլերենով եւ հայերենով: Հայցի դիմումը պատվիրված փոստով ուղարկել Կարգավորման Հիմնադրամի խորհրդին ոչ ուշ քան **2007 թ. հոկտեմբերի 1,** հետեւյալ հասցեով՝

Kurkjian and Ouzounian v. AXA
Settlement Administrator
AXA Settlement Claim Fund
900 Wilshire Blvd, Suit 614
Los Angeles, CA 90017
U.S.A.

Բոլոր դիմումները, որոնք նշված ժամկետից ուշ թվական կկրեն ծրարների վրա, հաշվի չեն առնվելու:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ-ՄԲԱՇՁԲ-07/126 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարության կարիքների համար Մ-4, Երեւան-Սեւան-Իջեւան-Ադրբեջանի սահման ա/ճ -ի կմ 105+ 700 կմ 105+ 724 հատվածի վերանորոգման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 1200 ՀՀ դրամ փոխանցել «Հայբիզնեսբանկ» ՓԲԸ, «Հայջրնախագիծ ինստիտուտ» ՓԲԸ-ի N 115000088680300 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25, հանձնաժողովի քարտուղար Գ.Յուրոյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 12.00-ն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ՄԲԱՇՁԲ-07/127» ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարության կարիքների համար Ա/Ճ Մ-2, Երեւան-Գորիս-Մեղրի-Իրանի սահման ա/ճ-ի կմ 140+400-կմ140+480 (Վայոց Ձորի մարզ) հատվածի հիմնանորոգման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 3000.0 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» Էրեբունու մասնաճյուղ, «Բեջ-գալ» ՍՊԸ-ի N 247723006158 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25, հանձնաժողովի քարտուղար Գ. Մարկոսյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 11.00-ն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ՄԲԱՇՁԲ-07/128» ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարության կարիքների համար Ա/Ճ Մ-2, Երեւան-Գորիս-Մեղրի-Իրանի սահման ա/ճ-ի կմ 152+220-ում կամուրջի (Վայոց Ձորի մարզ) հիմնանորոգման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 3000.0 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» Էրեբունու մասնաճյուղ, «Բեջ-գալ» ՍՊԸ-ի N 247723006158 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25, հանձնաժողովի քարտուղար Գ. Մարկոսյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 14.30-ն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ՄԲԱՊՁԲ-07/30» ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ առողջապահության նախարարության կարիքների համար ավտոմեքենաների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 750 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» «Բեջ-գալ» ՍՊԸ 247230066158 Հ/Հ -ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, 115 սենյակ հեռ.՝ 28-93-25, Կ. Դումբյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակվելու օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 10.00-ն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ-ՄԲԱՇՁԲ-07/125 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարության կարիքների համար Մ-6, Վանաձոր-Ալավերդի -Բագրատաշեն-Վրաստանի սահման ա/ճ կմ 36+ 600- կմ 36+ 780 (կմ 36+250-կմ 36+512) հատվածում հենապատի կառուցման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 4000 ՀՀ դրամ փոխանցել «Հայբիզնեսբանկ» ՓԲԸ, «Հայջրնախագիծ ինստիտուտ» ՓԲԸ-ի N 115000088680300 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25, հանձնաժողովի քարտուղար Գ.Յուրոյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 10.00-ն:

«ԷՋՄԻԱԾՆԻ ԷԼԵԿՏՐԱՍԱՐՔ» ԲԲԸ հաշվապահական հաշվեկշիռը 01.01.2007 թ. դրությամբ

Ձեւ N1

ԱԿՏԻՎ	2006
1	2
I. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ	
Հիմնական միջոցներ	5 401
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	5 401
II. Ընթացիկ ակտիվներ	
Նյութեր	790
Անավարտ արտադրություն	1 272
Արտադրանք	12 275
Դեբիտորական պարտքեր վաճառքների գծով	369
Կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	172
Դրամական միջոցներ եւ դրանց համարժեքներ	15
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	14 893
ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ	20 294
ՊԱՍԻՎ	2 006
1	2
III. Սեփական կապիտալ	
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի զուտ գումար	9 680
Կուտակված շահույթ	(5 540)
Պահուստային կապիտալ	5 303
Ընդամենը սեփական կապիտալ	9 443
V. Ընթացիկ պարտավորություններ	
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր բյուջեին	889
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր պարտադիր սոցիալական ապահովագրության գծով	1 972
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատավարձի եւ աշխատակիցների այլ կարճաժամկետ հատուցումների գծով	5 132
Այլ ընթացիկ պարտավորություններ	2 858
Ընդհամենը ընթացիկ պարտավորություններ	10 851
ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ	20 294

Ձեւ N2 *

Ցուցանիշի անվանումը	2 006
Վարչական ծախսեր	(1 738)
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից շահույթ (վնաս)	(1 738)
Գործառնական շահույթ (վնաս)	(1 738)
Այլ ոչ գործառնական շահույթ (վնաս), այդ թվում՝	111
Սովորական գործունեությունից շահույթ (վնաս)	(1 627)
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	(1 627)
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	(1 627)

*Հաշվեկշռում ներառված չեն զրոյական տողերը

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Պռոշյան 32 հասցեում 3 հարկանի սեփական տան 1-ին եւ 2-րդ հարկերը 150 քմ մակերեսով, 105 քմ հողատարածքով եւ ավտոտնակով: Տունը եվրովերանորոգված է:

Զանգահարել 093 53-35-50 կամ 010 35-89-35 հեռախոսահամարներով:

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 17.08.2007, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: